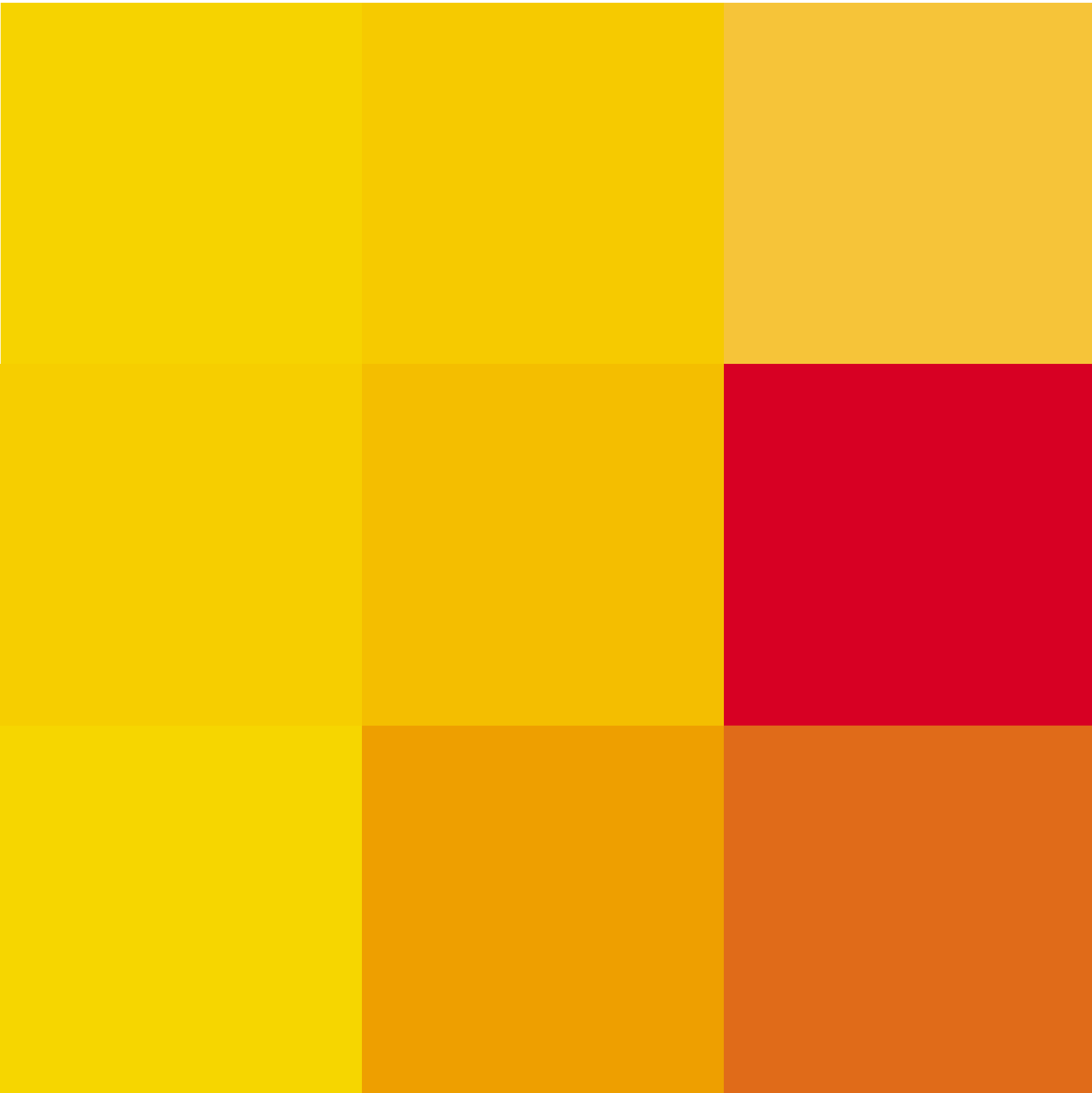

Kela 2003

VUOSIKERTOMUS

KELA - JOKAISTA SUOMALAISTA VARTEN

Kansaneläkelaitos (Kela) huolehtii Suomessa asuvien perusturvasta eri elämäntilanteissa. Kelan hoitamia sosiaaliturvaetuuksia ovat vähimmäiseläkkeet, vammaisetuudet, sairausvakuutusetudet, kuntoutusetuudet, työttömän perusturvaetuudet, pienten lasten hoidon tuki, lapsilisät, äitiysavustus, opintoetuudet, yleinen asumistuki, sotilasavustus ja maahanmuuttajan erityistuki.

Eduskunnan valvonnassa

Kela toimii eduskunnan valvonnassa. Laitoksen toimintaa johtaa ja kehittää sen 10-jäseninen hallitus. Laitoksen hallintoa ja toimintaa valvovat eduskunnan valitsemat 12 valtuutettua ja heidän valitsemansa 8 tilintarkastajaa.

Lähellä asiakasta

Sosiaaliturvaetuuksien ratkaisua koskeva päätöksenteko on hajautettu vakuutuspiirien toimistoihin. Ne tekevät ratkaisupäätökset lähes kaikista etuuksista. Työkyvyttömyyseläkkeet, EU-sairaanhoidon korvaukset sekä osa opintotuista ja työterveyshuollon korvauksista ratkaistaan keskitetysti keskushallinnossa. Korkeakouluopiskelijoiden opintotukihakemukset ratkaistaan korkeakoulujen opintotukilautakunnissa.

Toiminta-ajatus ja arvot

Kelan toiminta-ajatus: Kela turvaa väestön toimeentuloa, edistää terveyttä ja tukee itsenäistä selviytymistä eri elämäntilanteissa. Kelan toiminta perustuu seuraaviin arvoihin:

Pääjohtajan katsaus

Kela maksoi viime vuonna kansalaisille sosiaaliturvan etuuksia lähes 10 miljardia euroa ja vuonna 2004 tämä raja jo ylittyi. Palvelutapahtumien määrät ovat valtavia. Toimistoihin otettiin yhteensä 18 miljoonaa kertaa. Näistä henkilökohtaisia käyntejä oli noin 6 miljoonaa. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisena aukiolopäivänä Kelan toimistoissa kävi noin 25 000 asiakasta. Kelasta lähti kaikkiaan 57 miljoonaa maksusuoritusta, joista 18 miljoonaa tapahtui apteekkien kautta.

Asiakas- ja kansalaiskyselyjen mukaan Kelan toimintaan ollaan yleisesti varsin tyytyväisiä. Palvelu on ystävällistä ja asiantuntevaa. Jatkuvasti laajeneva asiointia helpottava lääkärin- ja hammaslääkärin palkkioiden suorakorvausjärjestelmä on myös osaltaan vaikuttanut kansalaisten mielikuvaan Kelasta.

Kuitenkin parantamista on, etenkin hakemusten käsittelyajoissa. Niiden lyhentämiseen voidaan todennäköisesti päästä vuoden, kahden sisällä kunhan töiden siirtäminen ruuhkaisista toimistoista vähemmän ruuhkaiisiin saadaan täysimääräisesti käyntiin. Puhelinpalvelumme ei kaikkialla ole riittävän hyvin toimivaa ja sen korjaamiseksi etsitään parhaillaan valtakunnallista ratkaisumallia. Edelleen on jatkettava työtä päätösten ymmärrettävyyden parantamiseksi.

Kelan etuuksien rahoitus oli näkyvästi esillä alkuvuodesta julkisessa keskustelussa. Yleisesti oltiin sitä mieltä, että Kelan maksumien etuuksien, erityisesti sairausvakuutuksen, rahoitus on pysyvällä tavalla järjestettävä.

Kelan hallitus lähetti maaliskuussa valtioneuvostolle kirjelmän, jossa ilmaistiin huoli Kelan rahoitustilanteesta. Hallitus totesi, että Kelan rahoitus tulee saattaa vakaalle pohjalle. Vakuutusmaksuihin vuosina 1995 - 2002 tehdyt muutokset ovat pienentäneet Kelan tuloja 1,9 miljardia euroa vuositasona. Pahin tilanne on sairausvakuutuksessa. Noin kolmannes sairausvakuutuksesta maksettavista etuuksista jäisi kattamatta ilman valtion takuusuorituksia ja arvonlisäveron tuotosta siirrettävää osuutta.

Sosiaali- ja terveysministeriö asettikin helmikuussa työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia ehdotus kansaneläke- ja sairausvakuu-

tuksen rahoitusrakenteen selkeyttämisestä, rahoituksen tasapainottamisesta ja rahoituksen turvaamisesta pitkällä aikavälillä.

Kiireellisellä aikataululla toiminut työryhmä totesi, että erityisesti sairausvakuutuksen rahoitusperiaatteet pitäisi määrittellä pysyvällä tavalla. Se esitti sairausvakuutuksen jakamista ansiotulo-

eli työtulovakuutukseen ja sairaanhoitovakuutukseen, jotka rahoitettaisiin erilaisin perustein. Työryhmän esitykset ovat nyt huhtikuussa 2004 edelleen valtioneuvostossa valmisteltavana.

Vuoden jälkimmäisellä puoliskolla Kela joutui varsin kovaan ryöpytykseen lasten ja nuorten psykoterapiaan varattujen määrärahojen osoittautuessa riittämättömiksi kasvaneen kysynnän johdosta.

Asiaa selvittänyt sosiaali- ja terveysministeriön työryhmä totesi, että vastuu psykiatrisesta kuntoutuksesta on julkisella terveydenhuollolla ja että Kelan harkinnanvarainen kuntoutusena järjestämä psykiatrinen

kuntoutus täydentää kuntien järjestämää kuntoutusta lähinnä 16 vuotta täyttäneille.

Työryhmän esitykset hyväksyttiin ja sairaanhoitopiireille ohjattiin seitsemän miljoonan euron lisärahoitus lasten ja nuorten mielenterveyspalveluihin.

Kelan kanta on koko ajan ollut se, että huolehdimme nyt ja vastedes lasten ja nuorten psykiatrisesta kuntoutuksesta yhteisesti sovitun työnjaon mukaan. Perusvastuu kuuluu kuitenkin julkiselle terveydenhuollolle, kuten muissakin terveyspalveluissa. Kela varaa myös vuodelle 2004 riittävät määrärahat, joiden turvin voidaan tehdä jatkopäätökset noin 2 000 lapsen ja nuoren psykoterapioista.

Kiitän lämpimästi henkilökuntaa tehtävien hyvästä hoitamisesta!

Kiitokseni myös miljoonille asiakkaillemme ja yhteistyötahoillemme!

Jarmo Heikkilä

KELA VUONNA 2003

Kela maksoi etuuksia 9,9 mrd. euroa. Toimintamenot olivat 330 milj. euroa eli 3,2 % kokonaismenoista. Tuotot olivat 10,3 mrd. euroa, mistä valtion osuus oli 54 %. Vakuutusmaksuilla rahoitettiin kuluista 32 %. Valtion takuusuorituksia tarvittiin 677 milj. euroa.

Valtaosa suomalaisista sai Kelan etuuksia. Sairausvakuutus-etuuksia maksettiin 3,9 miljoonalle henkilölle. Lapsilisää sai vuoden lopussa yli miljoona lasta. Eläkkeensaajia oli vuoden lopussa noin 800 000. Työttömyysturvaetuksia maksettiin vuoden aikana 315 000 henkilölle.

Erityisiä kehittämiskohteita olivat johtamiskäytäntö, strategiat ja palkitsemisjärjestelmä sekä prosessit ja niiden kehittäminen. Keskeisiä hankkeita olivat myös sähköinen asiointi, asiakaspalvelun kehittäminen, mm. puhelinpalvelu, työn tasaaminen ja asiakassegmentointi.

Kelan 82 vakuutuspiirissä oli 263 päivittäin avoinna olevaa toimistoa ja 60 sivuvastaanottoa. Lisäksi Kela oli mukana 131 erilaisessa yhteispalveluhankkeessa.

Laatuohjelmaa toteutettiin tekemällä jo kuudentena vuotena peräkkäin koko Kelan itsearviointi. Arvioinnit tehtiin myös kaikilla osastoilla, aluekeskuksissa ja vakuutuspiireissä. Sisäinen laatukilpailu järjestettiin kolmannen kerran. Voittajaksi selviytyi Tampereen vakuutuspiiri.

Kelan asiakaspalvelukysely tehtiin aikaisempien vuosien tapaan. Tässä kyselyssä Kelan palvelutaso sai kouluarvosanan 8,2. Kela teetti TNS Gallupilla imago- ja sidosryhmäkyselyn.

Henkilöstön määrä oli vuoden lopussa yhteensä 6 171, joista kokopäivätoimisia oli 5 160. Henkilöstön täysi eläkevastuu oli vuoden lopussa 1,2 mrd. euroa. Vuoden lopussa täydestä eläkevastuusta oli katettu 32 %.

KELAN MAKSAMAT ETUUDET

KAIKKI ETUUDET

Kelan etuuskulut kasvoivat edellisvuodesta nimellisesti 2,6 % ja reaalisesti 1,7 %. Etuuskulujen yhteismäärä oli 9,9 mrd. euroa.

Sairausvakuutus-, kuntoutus-, asumistuki- ja työttömyysturvaetuudet kasvoivat edellisvuodesta, kun taas eläke- ja vammaisetuudet ja lapsiperheiden etuudet pienenevät. Opintotukietuudet pysyivät nimellisesti likimain ennallaan.

	2003 milj. €	2002 milj. €	Muutos %
Eläkkeet ja vammaisetuudet	2 875,0	2 900,1	-0,9
Sairausvakuusetuudet	2 680,6	2 471,3	8,5
Kuntoutusetuudet	286,5	266,3	7,6
Työttömyysturvaetuudet	1 176,5	1 135,9	3,6
Lapsiperheiden etuudet *	1 733,5	1 746,8	-0,8
Opintoetuudet	726,8	726,6	0,0
Yleinen asumistuki	430,1	412,7	4,2
Muut etuudet	20,9	17,3	20,6
Etuuskulut yhteensä	9 929,9	9 677,0	2,6

* Vanhempainpäivärahat sisältyvät sairausvakuusetuksiin.

ELÄKETURVA JA VAMMAISETUudet

Eläkkeitä ja vammaisetuuksia maksettiin kaikkiaan 2 875 milj. euroa. Määrä on 25 milj. euroa (0,9 %) vähemmän kuin edellisellä vuonna, vaikka etuuksiin tehtiin 1,2 %:n indeksikorotus.

Eläkkeensaajia oli vuoden päättyessä 802 200. Se on 1,1 % vähemmän kuin vuonna 2002. Vanhuus-, työttömyys- ja perhe-eläkkeen saajien määrä väheni. Työkyvyttömyyseläkkeen saajien ja kansaneläkkeenä pelkästään eläkkeensaajien asumistukea, hoitotukea, lapsikorotusta tai rintamalisää saavien määrä kasvoi. Kansaneläkkeen rakenne muuttui siten, että yhä useammalla oli asumistuki (21,5 %), eläkkeensaajien hoitotuki (22,7 %) tai lapsikorotus (1,7 %) ja yhä harvemalla oli (työeläkevähenteinen) kansaneläke (87,3 %) tai rintamalisä (14,8 %). Täyden kansaneläkkeen saajia oli 102 700 (vähennystä 3,5 %).

TOIMINTATIEETOJA KELASTA

	1999	2000	2001	2002	2003
Kokonaiskulut, mrd. euroa	9,3	9,3	9,6	10,0	10,3
Etuuskulut, mrd. euroa	9,0	9,0	9,3	9,7	9,9
Toimintakulut/kokonaiskulut, %	3,0	3,0	3,1	3,1	3,2
Etuuskulut/BKT, %	7,5	6,9	6,8	6,9 *	6,9 *
Etuuskulut/sosiaalimenot, %	28,0	27,2	26,6	26,2 *	25,8 *
Etuuskulut/asukas, euroa/v	1 741	1 741	1 784	1 859	1 902 *
Henkilöstö 31.12.	5 778	5 906	6 006	6 124	6 171

* Arvio

Lapsen hoitotuen saajien lukumäärä väheni 5,5 % ja oli 39 200 vuoden lopussa. Vammaistukea saavien lukumäärä sen sijaan kasvoi 23,1 % ja oli 24 800. Kasvu aiheutui ruokavaliokorvausten määrän lisääntymisestä. Kaikkiaan ruokavaliokorvausta sai vuoden lopussa joko eläkkeensaajien hoitotukena tai vammaistukena 18 800 henkilöä.

Kelaan saapui 391 900 hakemusta (vähennystä 3,9 %), jotka koskivat eläkettä, eläkkeenosaa, vammaisetuutta tai niiden tarkistusta. Näistä 24 300 (6,2 %) oli kansainvälisiä hakemuksia, eli ne perustuivat EY-asetukseen tai sosiaaliturvasopimuksiin. Kaikista hakemuksista 37 % koski uutta eläkettä tai vammaisetuutta ja 37 % asumistukea.

Keskimääräinen kansaneläke rintamalisät mukaan luettuna oli vuoden lopussa 289 euroa kuukaudessa. Pelkän kansaneläkkeen varassa elävän yksinäisen henkilön kansaneläke oli kalliimmassa kuntaryhmässä 493 euroa kuukaudessa. Keskimääräinen asumistuki oli 128 euroa kuukaudessa.

ELÄKKEET JA VAMMAISETUUKSET

Eläkkeet	2003 milj. €	2002 milj. €	Muutos %
Kaikki eläkkeet	2 765,9	2 792,0	-0,9
Kansaneläkkeet	2 620,5	2 635,7	-0,6
Vanhuuseläkkeet	1 782,5	1 821,3	-2,1
Niistä alle 65-vuotiaiden	7,5	8,1	-7,7
Työkyvyttömyyseläkkeet	709,3	690,6	2,7
Niistä yksilölliset varhaiseläkkeet	10,0	13,0	-22,8
Työttömyyseläkkeet	49,1	50,4	-2,5
Muut *	79,6	73,5	8,4
Perhe-eläkkeet	39,6	40,6	-2,4
Rintamalisät	105,8	115,7	-8,6
Muut etuudet	2,8	2,8	-0,7

* Kela maksamat pelkät eläkkeensaajien asumistuet, eläkkeensaajien hoitotuet ja lapsikorotukset.

Eläkkeensaajien lukumäärä	31.12.2003	31.12.2002	Muutos %
Eläkkeensaajia yhteensä	802 200	810 900	-1,1
Kansaneläkkeen saajia	767 800	775 400	-1,0
Vanhuuseläkkeen saajia	496 300	504 200	-1,6
Niistä alle 65-vuotiaiden	3 200	3 600	-9,9
Työkyvyttömyyseläkkeen saajia	151 500	150 900	0,3
Niistä yksilöllisiä varhaiseläkkeitä	4 300	5 600	-24,4
Työttömyyseläkkeen saajia	22 800	23 700	-3,4
Muita *	97 200	96 600	0,6
Perhe-eläkkeen saajia	34 400	35 500	-3,1

* Henkilö sai Kelasta pelkästään eläkkeensaajien asumistukea, eläkkeensaajien hoitotukea, rintamalisää tai lapsikorotusta.

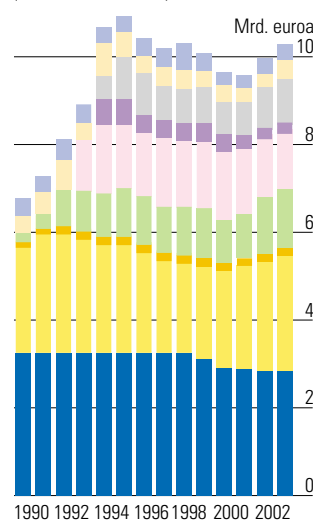
Kansaneläkkeiden rakenne	31.12.2003	31.12.2002	Muutos %
Kansaneläkkeen saajista sai			
työeläkevähenteistä kansaneläkettä	670 600	678 800	-1,2
täyttä	102 700	106 500	-3,5
vähennettyä	567 800	572 300	-0,8
muuta kansaneläkettä *	97 200	96 600	0,6
Kansaneläkkeen saajista sai			
asumistukea	164 800	164 300	0,3
eläkkeensaajien hoitotukea	174 400	168 600	3,4
rintamalisää	113 900	124 700	-8,7
ylimääräistä rintamalisää	59 400	66 000	-10,1
lapsikorotusta	12 900	11 900	8,2

* Henkilö sai Kelasta pelkästään eläkkeensaajien asumistukea, eläkkeensaajien hoitotukea, rintamalisää tai lapsikorotusta.

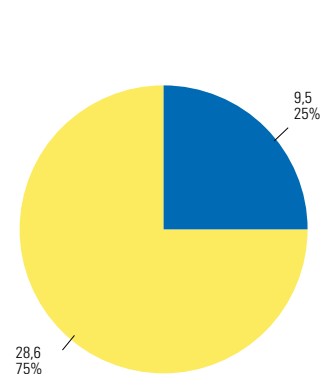
Vammaisetuudet	2003	2002	Muutos
Maksetut tuet	milj. €	milj. €	%
Lapsen hoitotuet	73,7	76,2	-3,3
Vammaistuet	35,4	31,9	10,9

Vammaisetuuksia saavien lukumäärä	31.12.2003	31.12.2002	Muutos %
Lapsen hoitotuen saajia	39 200	41 500	-5,5
Vammaistuen saajia	24 800	20 200	23,1

Kelan etuudet ja toimintakulut 1990-2003 (vuoden 2003 rahana)

Kelan osuus sosiaalimenoista vuonna 2003

Sosiaalimenot 38,1 mrd. euroa*

■ Muut sosiaalimenot ■ Kela

*Kela maksoi lisäksi opintoetuuksia 0,7 mrd. euroa vuonna 2003

■ Toimintakulut ■ Lastenhoidon tuki
 ■ Opintotuki ■ Yleinen asumistuki
 ■ Lapsilisät ■ Työttömyysturva
 ■ Kuntoutus ■ Sairausvakuutus
 ■ Eläkevakuutus

SAIRAUSVAKUUTUS

Sairausvakuutuksen etuusmenot kasvoivat edellisestä vuodesta 209 milj. euroa (8,5 %). Etuuksia maksettiin 2 681 milj. euroa. Sairausvakuutusetuksia sai 3,9 milj. henkilöä (muutos 0,3 %).

Sairauspäivärahat kasvoivat 5,0 % ja vanhempainpäivärahat 11,8 %, äitien vanhempainpäivärahat 9,1 % ja isien 16,3 %. Vanhempainpäivärahojen kasvu johtui syntyvyyden noususta ja vanhempainpäivärahoihin, lähinnä isien etuuksiin, tehdyistä muutoksista sekä vuosilomakustannuskorvausten kasvusta. Lomakustannuskorvaukset kaksinkertaistuivat hakemusmenettelyn yksinkertaistamisen seurauksena. Niitä maksettiin 26 milj. euroa 26 500 henkilön työnantajille.

Vuoden 2003 alussa isälle tuli oikeus 12 arkipäivän pituiseen yhtäjaksoiseen isyysrahaan, jos hän piti vanhempainvapaata vanhempainrahakauden 12 viimeistä päivää (ns. isäkuukausi). Tätä pidennettyä isyysrahaa maksettiin 1,5 milj. euroa 2 100 isälle.

Keskimääräinen sairauspäiväraha oli 42 euroa ja vanhempainpäiväraha 37 euroa. Vähimmäismääräistä tai sitä pienempää sairauspäivärahaa sai 12 200 henkilöä. Työtulojen perusteella määrättyä vähimmäismääräistä vanhempainpäivärahaa sai 21 400 henkilöä.

Sairauspäiväraharatkaisuja tehtiin 612 800 (kasvua 0,5 %). Uudet hakemukset ratkaistiin keskimäärin 15 päivässä, eli läpimenoaika oli sama kuin edellisenä vuonna.

Sairaanhoitokorvaukset kasvoivat yhteensä 8,3 %. Sairaanhoitokorvausten maksukertoja oli 26,0 milj. kappaletta (lisäystä 1,9 %). Sairaanhoitokorvauksista lääkekorvaukset kasvoivat 6,8 % (58 milj. euroa). Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 11,9 % ja 91 milj. euroa. Korvausten kasvun hidastumiseen vaikuttivat 1.4.2003 voimaan tulleet säädökset lääkevaihdoista sekä lääkkeiden omavastuuosuuksien korotukset. Lääkevaihdoissa apteekin on vaihdettava lääkärin määräämä lääke halvimpaan vaihtokelpoiseen lääkevalmisteeseen ja korvaus maksetaan toimitetun lääkevalmisteen hinnan perusteella. Lääkkeistä korvausta saaneiden määrä väheni 1,8 %. Sen sijaan lääkkeistä lisäkorvausta saaneiden määrä kasvoi 16,9 %.

Vuosi 2003 oli ensimmäinen vuosi, jonka aikana hammashoitto korvattiin koko väestölle. Hammaslääkärinpalkkioista maksettiin korvausta 93,1 milj. euroa (kasvu 43,4 %), ja saajien määrä ylitti miljoonan henkilön rajan (kasvua 43,7 %).

Lääkärinpalkkioiden sekä tutkimus- ja hoitokustannusten korvaukset kasvoivat runsaan prosentin ja matkakorvaukset 6,9 %.

KUNTOUTUS

Kuntoutusmenot kasvoivat 7,6 %, ja ne olivat yhteensä 287 milj. euroa. Yksilökohtaiseen kuntoutukseen käytettiin 227 milj. euroa (kasvua 7,1 %). Kuntoutusrahaa, jota myönnetään kuntoutusajan toimeentuloturvana, maksettiin 55 milj. euroa (kasvua 11,2 %).

Kuntoutuspalveluja sai 87 800 henkilöä. Heistä 17 200:lle järjestettiin vaikeavammaisten ammatillista kuntoutusta, 20 800:lle vaikeavammaisten lääkinnällistä kuntoutusta ja 52 100:lle harkinnanvaraista muuta ammatillista ja lääkinnällistä kuntoutusta. Kuntoutuspalveluja saaneiden määrä lisääntyi edellisestä vuodesta vajaan prosentin. Eniten kasvoi mielenterveyskuntoutus. Mielen-terveyshäiriöiden vuoksi kuntoutuksessa olleiden määrä kasvoi 7,8 %. Psykoterapiaa sai 10 300 henkilöä, joista 4 700 osallistui lasten ja nuorten psykiatriseen kuntoutukseen.

Kuntoutusrahaa maksettiin 59 500 henkilölle (kasvua 1,4 %). Heistä 72 % sai kuntoutuspäätöksen Kelasta. Muiden lakien pe-

VUODEN 2003 ALUSTA ISÄLLE TULI OIKEUS 12 ARKIPÄIVÄN PITUISEEN YHTÄJAKSOISEEN ISYYSPÄIVÄRAHAAN...

rusteella kuntoutusrahaa saavista ylivoimaisesti suurin ryhmä oli työterveyshuoltolain mukaisen kuntoutuspäättökseen vuoksi etuutta saaneet. Heille kuntoutusrahaa maksettiin pääosin kuntoremonttikurssien ajalta. Kelan järjestämässä kuntoutuksessa olleille kuntoutusrahaa maksettiin keskimäärin 27 päivältä. Kuntoustraha oli keskimäärin 32 euroa päivässä.

TYÖTTÖMYYSTURVA

Kelan maksamat työttömyysturvaetuudet kasvoivat 3,6 %, ja ne olivat 1 177 milj. euroa. Tästä maksettiin työmarkkinatukea 1 021 milj. euroa (kasvua 1,8 %). Työttömyysetuuksista kasvoivat eniten aktivointitoimenpiteiden ajalta maksetut etuudet, kuten koulutuspäiväraha (34,5 %) ja työvoimapoliittiset koulutusetuudet (27,3 %). Pitkäaikaistyöttömän työllistäneille työnantajille maksettiin yhdistelmätuen työmarkkinatukea 98 milj. euroa (lisäystä 20,0 %).

Työttömyysturvaetuuksia maksettiin vuoden aikana 315 100 henkilölle keskimäärin 157 päivää etuudensaajaa kohti. Peruspäivärahaa sai 51 300 henkilöä (lisäystä 10,3 %) ja työmarkkinatukea 255 400 (vähennystä 2,9 %). Lisäksi yhdistelmätuen työmarkkinatukea maksettiin 36 400 pitkäaikaistyöttömän työnantajalle (lisäystä 12,4 %) ja kotoutumistuen työmarkkinatukea 10 000 maahanmuuttajalle (lisäystä 9,9 %).

Työmarkkinatuen saajista 75 600 oli vuoden aikana osallistunut työvoimapoliittiseen koulutukseen, työharjoitteluun tai muihin työvoimapoliittiseen toimenpiteeseen. Työmarkkinatukea saaneista 79 100 oli saanut ansioturvan päivärahaa ja 70 900 peruspäivärahaa enimmäisajan.

Keskimääräinen peruspäiväraha oli 22,50 euroa ja työmarkkinatuki 23,80 euroa. Soviteltua päivärahaa maksettiin vuoden aikana ainakin jonkin aikaa 26 %:lle peruspäivärahan saajista ja 15 %:lle työmarkkinatuen saajista.

Peruspäiväraha- ja työmarkkinatukiratkaisuja tehtiin kaikkiaan 755 100 (lisäystä 2,4 %). Uudet hakemukset ratkaistiin keskimäärin 15 päivässä eli läpimenoaika piteni kahdella päivällä.

Työvoimapoliittisia koulutusetuuksia maksettiin 49 800 henkilölle 40,0 milj. euroa (lisäystä 27,3 %). Vuoden 2003 alusta myös kotoutumistuen saajille työvoimapoliittisen koulutuksen ajalta maksetut ylläpitokorvaukset (3,2 milj. euroa) sisältyvät koulutusetuuksiin.

LAPSIPERHEIDEN ETUUDET

Pienten lasten hoidon tukimenot pienenevät 2,0 %. Tukea maksettiin 364 milj. euroa, josta 321 milj. euroa kotihoidon tukea, 41 milj. euroa yksityisen hoidon tukea ja osittaista hoitorahaa 2 milj. euroa. Nämä sisälsivät 52 milj. euroa kuntakohtaisia lisiä. Pienten lasten hoidon tukea maksettiin kaikkiaan 199 100 lapsesta 130 100 henkilölle (kasvua 1,0 %). Näistä yksityisen hoidon tuen saajia oli 17 500.

Maaliskuun 2003 alussa tuli voimaan asetus korotetusta äitiysavustuksesta. Kun perheeseen syntyy tai otetaan ottolapseksi useampi lapsi, avustus maksetaan toisesta lapsesta kaksinkertaisena, kolmannesta kolminkertaisena jne. Lisäksi joulukuun 2002 alusta on maksettu kansainvälisen lapseksiottamisen kustannuksista adoptiotukea samoin edellytyksin kuin äitiysavustusta. Äitiysavustusta maksettiin 11 milj. euroa (kasvua 15,5 %), josta adoptiotukea oli 1,0 milj. euroa. Äitiysavustusta sai 56 800 henkilöä, joista 280 sai myös adoptiotukea.

Lapsilisiä maksettiin 1 359 milj. euroa (vähennystä 0,5 %). Lapsilisiä sai joulukuussa 571 400 perhettä (vähennystä 0,6 %),

SAIRAUSVAKUUTUSETUUDET

	2003 milj. €	2002 milj. €	Muutos %
Kaikki etuudet	2 680,6	2 471,3	8,5
Työtulokorvaukset	1 232,8	1 139,1	8,2
Sairauspäivärahat *1	633,9	603,6	5,0
Vanhempainpäivärahat *2	598,9	535,5	11,8
Sairaanhoitokorvaukset	1 262,9	1 166,4	8,3
Muut etuudet	184,9	165,8	11,5
Kaikki sairaanhoitokorvaukset	1 262,9	1 166,4	8,3
Lääkkeet	917,6	859,4	6,8
Peruskorvatut (50 %)	329,2	319,6	3,0
Erytiskorvatut (75 %)	237,1	236,9	0,1
Erytiskorvatut (100 %)	281,6	248,6	13,3
Lääkkeiden lisäkorvaukset *3	69,4	54,2	28,2
Lääkärinpalkkiot	65,5	64,6	1,5
Hammaslääkärinpalkkiot	93,1	64,9	43,4
Tutkimus ja hoito	56,0	55,2	1,4
Matkakustannukset	130,7	122,3	6,9
Matkojen lisäkorvaukset *3	24,8	23,4	5,9

*1 Sisältää myös tartuntatautilain perusteella maksetut päivärahat ja ansionmenetykskorvaukset sekä elimen tai kudoksen luovuttajalle maksetut päivärahat.

*2 Sisältää myös erityishoitorahat ja vuosilomakustannusten korvaukset työnantajalle.

*3 V. 2003 lääkkeiden omavastuun kattosumma oli 601,15 euroa ja matkojen 157,26 euroa.

SAIRAUSVAKUUTUSETUUKSIEN SAAJAT

	2003	2002	Muutos %
Kaikki etuudet	3 858 400	3 848 200	0,3
Sairauspäivärahat	325 600	320 900	1,5
Vanhempainpäivärahat	142 200	139 900	1,7
Sairaanhoitokorvaukset	3 796 200	3 789 700	0,2
Lääkkeet	3 292 700	3 353 800	-1,8
Peruskorvatut (50 %)	3 134 800	3 205 900	-2,2
Erytiskorvatut (75 %)	806 300	795 300	1,4
Erytiskorvatut (100 %)	420 800	406 200	3,6
Lääkkeiden lisäkorvaukset	144 200	123 400	16,9
Lääkärinpalkkiot	1 503 700	1 483 000	1,4
Hammaslääkärinpalkkiot	1 015 100	706 200	43,7
Tutkimus ja hoito	785 400	762 800	3,0
Matkat	577 900	571 400	1,1
Matkojen lisäkorvaukset	37 400	36 000	3,9

joista korotettua lapsilisää sai 100 200 yksinhuoltajan perhettä. Lapsilisää maksettiin 1 041 900 lapsesta, joista 157 000:sta maksettiin korotettua lapsilisää.

OPINTOETUUDET

Opintojen tukemiseen käytettiin likimain sama rahamäärä kuin vuotta aikaisemmin eli 727 milj. euroa. Siitä opintotuen osuus oli 701 milj. euroa ja koulumatkatuen 26 milj. euroa.

Opintotukimenoista opintorahan osuus oli 438 milj. euroa ja asumislisän 225 milj. euroa. Opintolainojen korkotukea ja korkoavustusta maksettiin yhteensä 3 milj. euroa, takausvastuita 19 milj. euroa ja korkeakouluopiskelijoiden ateriatukea 17 milj. euroa.

Vuoden lopussa opintotukea sai 255 200 opiskelijaa (vähennystä 0,5 %). Heistä oli yliopisto-opiskelijoita 76 200, ammattikorkeakoululaisia 78 600, ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevia 68 800, lukiolaisia 22 900, ulkomaisissa oppilaitoksissa opiskelevia 3 800 ja muissa kuin edellä mainituissa oppilaitoksissa opiskelevia 4 900.

Opintolainakanta oli vuoden lopussa 1,3 mrd. euroa (vähennystä 2,9 %). Opintovelallisia oli yhteensä 351 600, joista korkotukilainaa oli 94 800:lla (vähennystä 21,0 %) ja markkinaehtoista lainaa 258 500 henkilöllä (vähennystä 5,3 %). Keskimääräinen velka oli 4 100 euroa. Perinnässä oleva takausvastuupääoma oli 180 milj. euroa, mikä oli 1,5 % enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Lainsäädännöllisten muutosten ja Kelan omien toimenpiteiden johdosta maksetut takausvastuut sen sijaan pienenevät 29,5 prosenttia 19,1 milj. euroon (27,1 milj. euroa v. 2002). Maksettujen takausvastuiden lukumäärä pieneni 26,7 prosenttia ja oli 4 905 (6 695 v. 2002). Myös saatavakannan kasvu pysähtyi ja oli 176,6 milj. euroa (177,1 milj. euroa v. 2002).

Opintotukipäätösten määrä oli 430 000, joista Kelan opintotukikeskus teki 136 000, yliopistojen opintotukilautakunnat 135 000 ja Kelan toimistot 158 000. Opintotukihakemusten läpimenoaika piteni 14 päivästä 17 päivään. Opintotukilautakunnat käsittelivät hakemukset keskimäärin 10:ssä, toimistot 15:ssä ja opintotukikeskus 25 päivässä. Läpimenoajan pitenemiseen vai-

kutti lähinnä se, että sähköisen asiakirjahallinnan käyttöönotto opintotuessa aiheutti siirtymävaiheessa viiveitä käsittelyyn.

Koulumatkatukea maksettiin 64 600 opiskelijalle yhteensä 25,6 milj. euroa (lisäystä 3,6 %). Kustannuksista Matkahuollon laskutuksen osuus oli 69 %.

YLEINEN ASUMISTUKI

Yleisen asumistuen menot lisääntyivät 4,2 %. Tukea maksettiin 430 milj. euroa. Asumistukea saavia ruokakuntia oli vuoden lopussa 158 900 eli lähes saman verran kuin vuotta aiemmin. Lapsiperheiden osuus oli vuoden lopussa 42 %, yksin asuvien 51 % ja opiskelijoiden osuus 9 %. Työttömiä ruokakuntia oli 101 500 eli 64 % kaikista ruokakunnista. Osuus kasvoi edellisvuodesta 0,5 prosenttiyksikköä. Keskimääräinen asumistuki oli vuoden lopussa 210 euroa kuukaudessa (206 euroa v. 2002).

Vuoden aikana tehtiin 348 100 yleistä asumistukea koskevaa ratkaisua (lisäystä 1,1 %). Hakemukseen perustuvien ratkaisujen keskimääräinen läpimenoaika oli 27 päivää eli kaksi päivää pidempi kuin edellisvuonna.

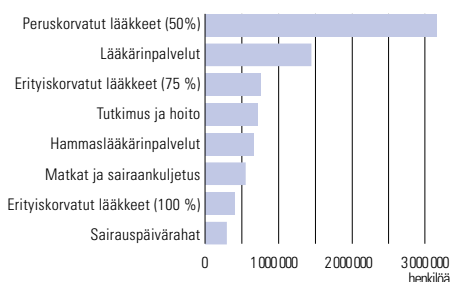
MUUT ETUUDET

Sotilasavustuksen kustannukset kasvoivat 2,7 %. Avustusta maksettiin 13 milj. euroa. Kasvu aiheutui asumisavustuksesta, jota maksettiin 11 milj. euroa. Sotilasavustusta sai 11 700 taloutta (vähennystä 0,8 %). Kun mukaan luetaan perheenjäsenet, oli avustuksen piirissä kaikkiaan 12 500 henkilöä. Avustuksen saajista oli varusmiehiä 9 700, siviilipalvelusmiehiä ja omaisia kumpiakin 1 000. Sotilasavustuksen saajilla oli 900 lasta.

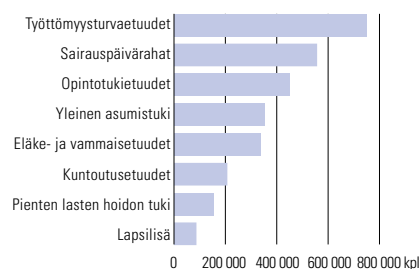
Rintamaveteraanien kuntoutusmatkakustannusten korvaukset olivat 0,9 milj. euroa. Maatalousyrittäjien työolosuhdeselvityksiä korvattiin 0,7 milj. eurolla ja Työterveyslaitoksen yhteydessä toimivan Maatalousyrittäjien työterveyshuollon keskusyksikön menoja 0,3 milj. eurolla.

Lokakuussa 2003 alettiin maksaa maahanmuuttajan erityistukea. Tukea maksettiin vuoden kolmena kuukautena 3,1 miljoonaa euroa. Tuensaajia oli vuoden lopussa 2 800.

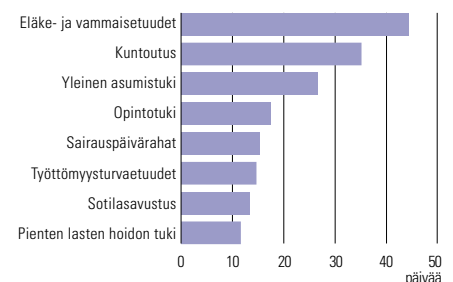
Sairausvakuutuskorvauksia saaneet 2003

Ratkaisujen lukumäärä eräissä etuuksissa 2003

Hakemusten läpimenoajat eräissä etuuksissa 2003

MUUT ETUUKUDET

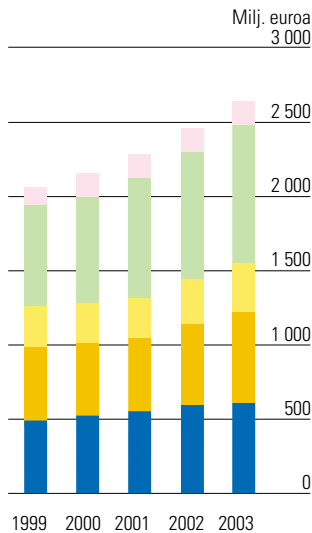
	2003 milj. €	2002 milj. €	Muutos %
Kuntoutus	286,5	266,3	7,6
Kuntoutuspalvelut	227,0	212,0	7,1
Kuntoutusraha	54,9	49,4	11,2
Muut kulut	4,5	4,8	-6,0
Työttömyysturvaetuudet * ¹	1 176,5	1 135,9	3,6
Peruspäivärahat * ²	112,0	98,7	13,5
Työmarkkinatuki * ³	1 020,8	1 003,0	1,8
Yhdistelmätuen työmarkkinatuki	98,4	82,0	20,0
Työvoimapolitiittiset koulutusetuudet	40,0	31,4	27,3
Koulutuspäiväraha	3,4	2,5	34,5
Äitiysavustukset	11,1	9,6	15,5
Lapsilisät	1 358,6	1 366,0	-0,5
Pienten lasten hoidon tuki	363,8	371,2	-2,0
Lakisääteinen tuki	312,4	321,1	-2,7
Kuntakohtaiset lisät	51,5	50,0	2,8
Opintoetuudet	726,8	726,6	0,0
Yleinen asumistuki	430,1	412,7	4,2
Muut	18,1	14,5	24,7

*¹ Sisältää myös vuorottelukorvaukset (0,3 milj. euroa v. 2002 ja 0,4 milj. euroa v. 2003).

*² Sisältää myös ulkomaille työhakuun lähteneille suomalaisille Kelan kautta maksetut ansio-päivärahat.

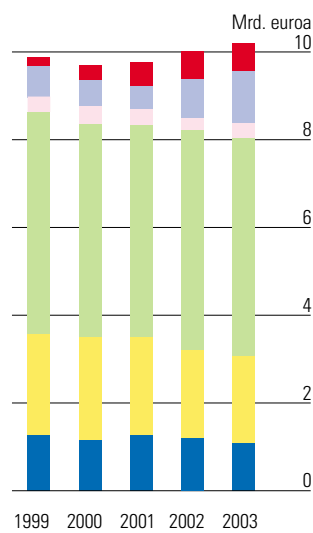
*³ Sisältää myös työharjoittelun/työelämävalmennuksen ja kuntouttavan työtoiminnan ajalta maksetut ylläpitokorvaukset (6,9 milj. euroa v. 2002 ja 10,9 milj. euroa v. 2003) sekä matka-avustuksena maksetut työmarkkinatuet (0,8 milj. euroa v. 2002 ja 0,6 milj. euroa v. 2003).

Sairausvakuutusetuudet 1999-2003 (vuoden 2003 rahana)

■ Työterveyshuolto ja opiskelijoiden terveydenhuolto
■ Lääkkeet
■ Sairaanhoitokorvaukset (pl. lääkkeet)
■ Vanhempainpäivärahat
■ Sairauspäivärahat

Kelan tuotot 1999-2003 (vuoden 2003 rahana)

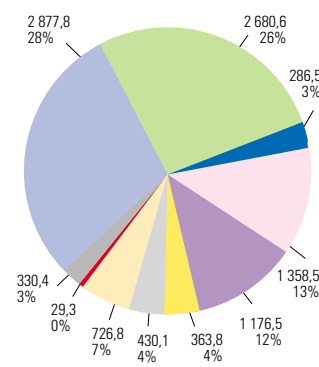
■ Valtio, takuusuoritus
■ ALV ja muut tuotot
■ Kunnat
■ Valtio, etuuksista
■ Työnantajat
■ Vakuutetut

Etuuksien saajat	Vuonna 2003	Vuonna 2002	Muutos %
Kuntoutus	105 700	104 200	1,4
Kuntoutuspalvelut	87 800	87 000	0,8
Kuntoutusraha	59 500	58 700	1,4
Työttömyysturvaetuudet			
Peruspäiväraha tai työmarkkinatuki	299 400	303 200	-1,3
Peruspäiväraha	51 300	46 600	10,3
Työmarkkinatuki	255 400	263 000	-2,9
Työvoimapolitiittinen koulutus	40 500	40 200	0,8
Työharjoittelu/työelämävalmennus	37 100	33 600	10,3
Kuntouttava työtoiminta	3 200	2 000	65,0
Matka-avustus	700	900	-20,6
Yhdistelmätuen työmarkkinatuki	36 400	32 300	12,4
Työvoimapolitiittinen koulutustuki	5 900	5 200	11,9
Koulutuspäiväraha	1 000	800	20,1
Kotoutumistuen työmarkkinatuki	10 000	9 100	9,9
Äitiysavustukset	56 800	55 100	3,1
Lapsilisät			
Perheet (31.12.)	571 400	574 800	-0,6
Lapset (31.12.)	1 041 900	1 046 900	-0,5
Pienten lasten hoidon tuki			
Perheet	130 100	128 800	1,0
Lapset	199 100	199 200	-0,0
Yleinen asumistuki (ruokakunnat) (31.12.)	158 900	159 600	-0,4
Opintoetuudet			
Opintotuki	298 100 * ¹	297 500 * ²	0,2
Koulumatkatuki	51 100 * ¹	51 100 * ²	0,1
Sotilasavustus (taloudet)	11 700	11 800	-0,7
Maahanmuuttajan erityistuki (31.12.)	2 800	-	-

*¹ Lukuvuonna 2002/2003.

*² Lukuvuonna 2001/2002.

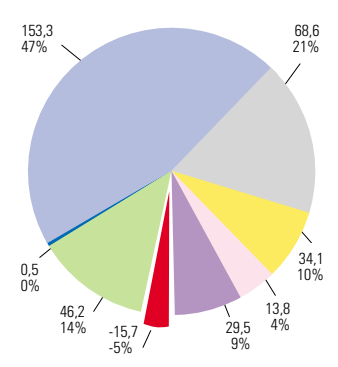
Kansaneläkelaitoksen kulut vuonna 2003

Kulut yhteensä 10 260,3 milj. euroa

■ Kansaneläkevakuutus
■ Sairausvakuutus
■ Työttömyysturvaetuudet
■ Työmarkkinatuki
■ Yleinen asumistuki
■ Opintotuki
■ Muut etuudet
■ Toimintakulut

Toimintakulujen jakautuminen vuonna 2003

Toimintakulut yhteensä 330,4 milj. euroa

■ Palkat ja palkkiot
■ Atk-käyttökulut
■ Toimitilakulut
■ Muut toimitilakulut
■ Tuotot
■ Ostopalvelut
■ Käyttöomaisuuden poistot

KELAN MUU TOIMINTA TUTKIMUS JA TIETOPALVELU

Kelan Sosiaali- ja terveysturvan julkaisusarjoissa julkaistiin eriaiheisia tutkimusraportteja, mm. Sosiaaliturvajärjestelmän tulevaisuuden haasteet, Laman varjo ja nousun huuma ja Psykoterapia kuntoutuksena. Eläketurvakeskuksen kanssa yhteistyössä julkaistiin tutkimusraportti eläkeläisten toimeentulosta 1990-luvulla.

Kelan sarjojen ulkopuolisiin koti- ja ulkomaisiin julkaisuihin Kelan tutkijat tuottivat runsaat 200 artikkelia ja tutkimusraporttia. Lisäksi tutkijat pitivät lähes 200 esitelmää yhteistyötahojen ja sidosryhmien seminaareissa ja symposiumeissa.

Sähköistä julkaisemista lisättiin, mm. Kelan Internet-kotisivulla ilmestyivät englanninkieliset verkkojulkaisut lääkekorvausjärjestelmistä ja selvitys työkyvyttömyyseläkehakemusten hylkäämiseen liittyvien ongelmien ehkäisystä.

Vuoden lopussa valmistui uusi tutkimusohjelma, joka suuntaa tutkimustoimintaa vuoteen 2008 saakka. Tutkimuksen kohteet ovat sosiaali- ja terveysturvan tarpeet ja vaikutukset kansalaisten näkökulmasta, sosiaali- ja terveysturvan hallinnan järjestelmät sekä Kela työyhteisönä, palvelujen tarjoajana ja toimijana.

Tietopalvelu seurasi sekä sähköistä että painettua tietotarjontaa. Se hankki ja välitti eri lähteistä tietoa Kelan eri toimiyksiköille ja palveli myös ulkopuolisia asiakkaita. Yhteistyötä jatkettiin sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tietopalvelujen sekä erikoiskirjastojen kanssa.

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

EU-lainsäädännön ja sosiaaliturvasopimusten täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät ovat huomattava osa kansainvälisestä toiminnasta. Täytäntöönpanoon liittyviä yhteyslaitosneuvotteluja käytiin Pohjoismaiden kesken ja kahdenvälisesti Ruotsin, Latvian ja Viron kanssa. Kela osallistui vuoden aikana Pohjoismaiden ministerineuvoston alaisen sosiaalivakuutusryhmän työhön, jossa pyrittiin löytämään ratkaisuja Pohjoismaiden välillä liikkuvien henkilöiden rajaesteiden poistamiseksi.

Kela jatkoi yhteistyötä eri maiden sosiaalivakuutuslaitosten ja alan järjestöjen kanssa. Kela osallistui edelleen muun muassa Kansainvälisen sosiaaliturvajärjestön ISSAn (International Social Security Association), Maailman terveysjärjestön WHO:n ja FIS-Sin (Foundation for International Studies on Social Security) työhön. Yhteistyötä oli myös sekä EU-maiden että muiden maiden sosiaaliturvalaitosten kanssa.

Kela osallistui Stakesin johtamaan Suomen ja Tšekin tasavallan Twinning-projektiin, jossa perehdyttiin ja testattiin Tšekin tasavallan sosiaaliturvaa toimeenpanevia viranomaisia EY-asetuksen 1408/71 toimeenpanossa.

EY-asetuksen 1408/71 laajentuminen koskemaan nk. kolmansien valtioiden kansalaisia tuli voimaan kesäkuussa. Vuoden aikana saatettiin myös loppuun neuvottelut sekä allekirjoitettiin sopimus uudeksi pohjoismaiseksi sosiaaliturvasopimukseksi, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2004.

VIESTINTÄ

Uudistetuilla Internet-sivuilla oli 2 490 000 käyntiä (edellisvuonna 1 708 000). Kelan intranetia käytettiin enenevässä määrin sisäisen viestinnän ja tiedon välittämisessä.

Asiakaslehdet, Kelan sanomat ja FPA-bladet, ilmestyivät kumpikin kertomusvuotena neljä kertaa. Kelan sanomat jaettiin jokaiseen suomenkieliseen kotitalouteen (keskimääräinen painos

2,3 miljoonaa kpl) ja FPA-bladet ruotsinkielisiin talouksiin (noin 180 000 kpl). Yhteispeli ilmestyi 10 kertaa (12 000 kpl) ja Sosiaalivakuutus 6 kertaa (18 000 kpl).

Tiedotusvälineille tuotettiin tiedotteita ja paikallisradioille valmiita radio-ohjelmia. Järjestettiin useita tiedotustilaisuuksia, toimittajatapaamisia ja sidosryhmätilaisuuksia.

Uusina Kelainfo-esitteinä valmistuivat Maahanmuuttajan erityistuki ja Suorakorvaus. Suomenkieliset ja ruotsinkieliset Perusturva-esitteet (10 kpl) uusittiin samoin kuin englanninkielinen A Guide to Benefits. Yleisesite Kaikkien Kela valmistui myös ruotsiksi, saksaksi, englanniksi, ranskaksi ja venäjäksi. Työ kunnosta kiinni -esite valmistui TELAn kanssa yhteistyönä.

Kela osallistui tammikuussa Next-Step-työpaikka- ja koulutusmessuille Jyväskylässä, huhtikuussa Lapsimessuille Helsingissä, heinä-elokuussa Farmari - Suomen maaseutunäyttelyyn Oulussa sekä marraskuussa rekisteripäivään ja Studia-opintomesuille Helsingissä. Myös Kuntamarkkinoilla oltiin mukana.

TIETOJENKÄSITTELY

Viime vuonna laaditun tietojenkäsittelyn kehittämissuunnitelman periaatteiden mukaisesti on tehty etuus-, tietojenvaihto- ja tilastoarkkitehtuurin mukaisia tehtäviä.

Luotiin tekniset edellytykset toimistojen työn tasaamiselle. Jatkettiin työtä kaikkien etuuksien käsittelyn saattamiseksi yhtenäiskäsittelyn mukaisiksi. Työ vanhan, 25 vuotta palvelle, henkilötietojärjestelmän uudistamiseksi saatettiin loppuun. Taloushallinnollisten sovellusten kokonaisuudistuksen esitutkimus valmistui. Valmistettiin tietojärjestelmä maahanmuuttajan erityistuen käsittelyyn. Toteutettiin hallintolain muutokset etuustietojärjestelmiin. Toteutettiin opintotuen sähköinen lainatakausjärjestelmä yhteistyössä pankkien kanssa. Toteutettiin sähköisen reseptin pilottiympäristö. Sähköinen asiakirjahallintasovellus on käytössä kaikkiaan 214 toimistossa ja kattaa 85 % koko maan väestöpohjasta.

Mikrojen käyttöjärjestelmän vaihtaminen on edennyt siten, että tuotantokäyttöön soveltuva uusi käyttöjärjestelmä on saatu valmiiksi. Uuden käyttöjärjestelmän vaatimien sovellusmuutosten tekeminen edistyi suunnitelmien mukaisesti, mutta laajamittaiseen käyttöjärjestelmän vaihtamiseen päästään vasta vuoden 2005 aikana. Ensimmäinen kansalaisille suunnattu Katve-tunnistusta käyttävä palvelu saatiin valmiiksi vuoden lopussa. Keskuskonene tehoa lisättiin vastaamaan kasvanutta käyttötarvetta ja avoimen arkkitehtuurin palvelimilla aloitettiin tuotantokäyttö. Päätetapahtumia tehtiin 1,3 miljardia kertaa ja asiakaskirjeitä postitettiin keskitetysti 18,4 miljoonaa kappaletta.

TILASTOINTI JA LASKELMAT

Tilastoarkkitehtuurin kehittämistä jatkettiin. Raportointia uudistettiin ottamalla käyttöön uusia työvälineitä ja siirtämällä tilastoraportteja uuteen selainpohjaiseen järjestelmään Kelastoon. Internetin käyttöä tilastojen jakamisessa laajennettiin. Neljännesvuosittain päivitettäviä aikasarjoja alettiin julkaista vain Internetissä ja samalla lopetettiin tilastokatsauksen julkaiseminen painotuotteena.

Kelan tilastollisen vuosikirjan ja viiden erikielisen taskutilaston lisäksi ilmestyi 8 tilastollista vuosikatsausta. Painettuja tilastojulkaisuja ilmestyi yhteensä 17 ja tilastotiedotteita 59. Yhteistyössä Eläketurvakeskuksen kanssa julkaistiin lisäksi kaksi nidettä maamme kokonaiseläketurvasta ja Lääkelaitoksen kanssa Suomen lääketilasto.

Valtion ja Kelan taloussuunnittelua varten tuotettiin ennuste- ja rahoituslaskelmia. Sairausvakuutuksen rahoitusuudistusta ja sosiaaliturvan kehittämistä varten laadittiin arvioita uudistusten taloudellisista vaikutuksista. Jatkettiin hanketta pitkän aikavälin ennustemallin uudistamiseksi.

ASIAKASPALVELU JA PALVELUVERKKO

Kelan viidellä vakuutusalueella oli vuoden päättyessä 82 vakuutuspiiriä. Kussakin piirissä oli yksi tai useampi päivittäin avoinna oleva toimisto. Vuoden päättyessä omia palvelupaikkoja oli 323. Näistä 263 oli päivittäin avoinna olevia toimistoja ja 60 sivuvastaanottoja, jotka ovat avoinna rajoitetusti. Lisäksi Kela oli mukana 131 erilaisessa yhteispalveluhankkeessa.

Kelan asiakaspalvelupaikat 31.12.2003

Vakuutusalue	Päivittäin avoinna olevat toimistot	Sivuvastaanotot	Yhteispalveluhankkeet
Pohjois-Suomi	43	18	13
Länsi-Suomi	43	8	43
Itä-Suomi	56	17	21
Lounais-Suomi	52	13	27
Etelä-Suomi	69	4	27
Yhteensä	263	60	131

Toimistoissa asioitiin noin 18 miljoonaa kertaa. Lukuun sisältyvät asiakaskäyntien lisäksi myös asioinnit postitse ja puhelimitse. Asiakaskäyntien osuus kaikista asioinneista oli noin kolmannes. Lisäksi asiointi Internetin kautta lisääntyi. Kela osallistui erilaisiin sähköisen asioinnin kehittämishankkeisiin. Toimistoissa vastaanotettiin työeläkehakemuksia 86 400, mikä on 4,9 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

HENKILÖSTÖ

Koko henkilöstön määrä oli vuoden lopussa 6 171 eli 47 henkilöä enemmän kuin vuotta aiemmin. Toimistojen henkilömäärä kas-

voi 25 henkilöllä, aluekeskusten 5 henkilöllä ja keskushallinnon 17 henkilöllä.

Kokopäiväisiä toimihenkilöitä oli vuoden lopussa 5 160 (lisäystä 58). Heistä oli vakinaisia 4 691 (lisäystä 65) ja määräaikaisia 469 (vähennystä 7). Lisäksi vakinaisia osa-aikaisia oli 921 (vähennystä 9) ja määräaikaisia osa-aikaisia 90 (vähennystä 2).

Kelan kokopäiväinen (vakinaiset ja määräaikaiset) henkilöstö

	31.12.2003	31.12.2002
Keskushallinto	1 319	1 304
Varsinainen keskushallinto	549	538
Atk-keskus	378	365
Opintotutkikeskus	85	87
Työkyvyttömyyseläkkeiden ratkaisuyksikkö	55	53
Työterveyshuollon ratkaisutoiminta	30	30
Kelan kuntoutusyhtiö Petrea	125	123
Tutkimusosasto	97	108
Aluekeskukset	215	210
Kelan toimistot	3 626	3 588
Yhteensä	5 160	5 102

Henkilöstön tunnuslukuja

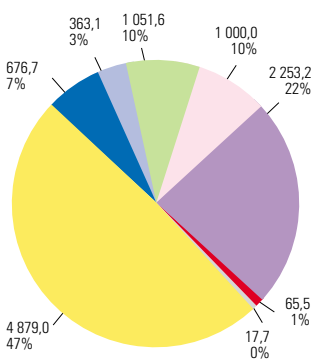
Vakinaisten toimihenkilöiden keski-ikä	45,4
Koulutustasoindeksi	4,9
Koulutuspäivät/kokopäiväiset	4,1
Sairauspoissaolo-%	3,6
Kelasta lähteneet toimihenkilöt	276
Kelaan tulleet toimihenkilöt	293
Eläkkeelle siirtymisikä	60,6

Uuden palkkausjärjestelmän käyttöönottoon liittynyt kolmen vuoden siirtymäkausi päättyi, ja palkkaluokitukset voidaan tehdä vuoden 2004 alusta ilman poikkeussäännöksiä. Vakuutuspiirien esimiesten palkkaus on määräytynyt vuodesta 2002 lähtien tehtävien vaativuuden ja henkilökohtaiseen osaamiseen perustuvan järjestelmän mukaisesti. Näin kaikkien Kelan toimihenkilöiden palkkaus lääkäreitä lukuun ottamatta määräytyy uusien palkkausjärjestelmien perusteella.

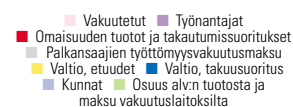
Henkilöstöosaston TYKY-hallintaryhmä on määritellyt työhyvinvoinnin sisältöä ja menettelyjä Kelassa.

Varhaiskuntoutustyöryhmä järjesti ryhmäkohtaisina toimenpiteinä työyhteisöryhmiä, ryhmäliikuntaa, erikoiskursseja, kun-

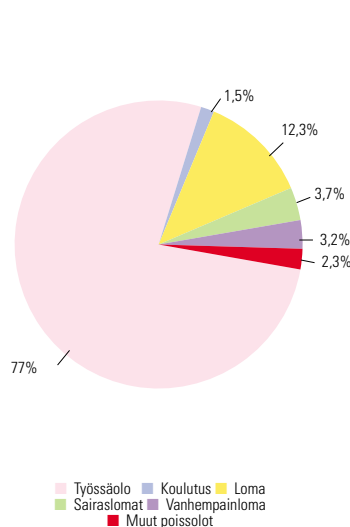
Kansaneläkelaitoksen tuotot vuonna 2003

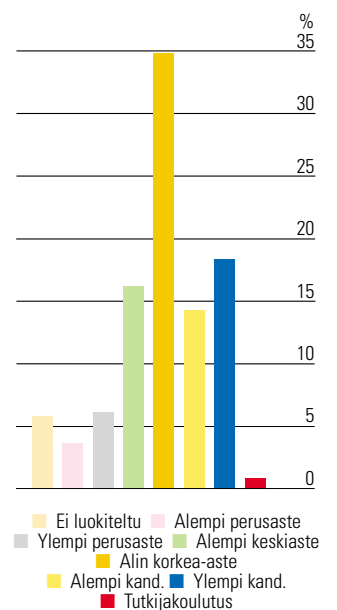
Tuotot ja takuusuoritukset yhteensä 10 306,8 milj. euroa

Työajan käyttö vuonna 2003

Henkilöstön koulutus rakenne

toremonttikursseja ja ammatillisesti syvennetyn kuntoutuksen (ASLAK®) kurssuja yhteensä 266 henkilölle. Yksilöpäätöksiä varhaiskuntoutustyöryhmä teki 61. Kaikkiaan varhaiskuntoutuksen piirissä oli 327 henkilöä.

Kelalaisista jäi vanhuuseläkkeelle 68 ja yksilölliselle varhaiseläkkeelle tai työkyvyttömyyseläkkeelle 80. Osa-aikaeläkkeelle siirtyi 51 ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle 43 toimihenkilöä.

KOULUTUS

Kurssimuotoisia koulutustilaisuuksia järjestettiin 763 (edellisvuonna 733). Näihin osallistui yhteensä 16 547 henkilöä (15 244), ja kurssihenkilöpäiviä kertyi 21 017 (19 480). Lisäksi yksiköt järjestivät toimipaikkakoulutusta, ja Kelan ulkopuoliseen koulutukseen toimihenkilöitä osallistui 1 776 (1 304) kertaa.

Henkilöstökoulutuksen painopiste oli etuusasioissa. Osaamisen varmistamiseksi järjestettiin runsaasti eri etuuksiin liittyvää perus- ja täydennyskoulutusta. Etuuskoulutuksen ja osaamisen varmistamisen tueksi tarkoitettujen koulutusmateriaalien tuottamista jatkettiin. Kelan ja työeläkejärjestelmän kuntoutustoiminnan muutoksista järjestettiin koulutusta, johon osallistui alueiden lääkäreitä, vakuutuspiirien johtajia ja kuntoutusasioita hoitavia toimihenkilöitä.

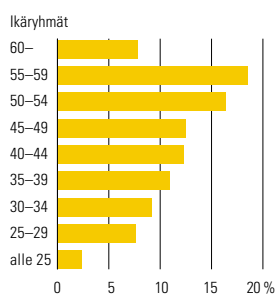
Hallintolaista toteutettiin syksyllä mittava koulutuskierto koko Kelassa. Kurssimuotoiseen hallintolain koulutukseen osallistui 1 371 henkilöä, ja lisäksi hallintolaista järjestettiin useita toimipaikkakoulutustilaisuuksia. Muita merkittäviä uudistuksiin liittyviä koulutuksia olivat sähköiseen asiakirjahallintajärjestelmään siirtymistä tukeva koulutus ja asiakaspalautejärjestelmän käyttöönottokoulutus.

Kehittämiskoulutuksen painopiste oli strategiakoulutuksessa, jolla annettiin valmiuksia strategiseen suunnitteluun ja strategioiden toteuttamiseen. Laatukoulutuksessa perehdyttiin erityisesti EFQM-pisteytykseen sekä benchmarking-toimintaan. Osaamisen johtamismallin kehittämiseksi käynnistettiin pilotti, jota tuettiin koulutuksella.

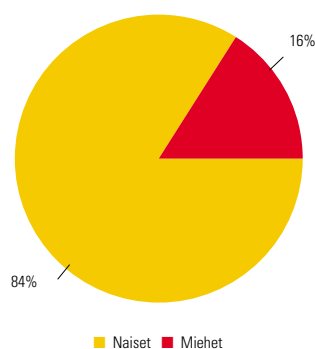
Kuntoutusyhtiö Petrea

Kelan kuntoutuksen palveluyksikkö muutettiin Kelan sisäiseksi yhtiöksi vuoden 2003 alusta. Toiminta jatkui entisellään, eli yhtiö tuottaa kuntoutuspalveluja niin Kelan kuin muidenkin tilaajien tarpeisiin. Vuoden lopulla yhtiö sai uuden nimen, Kelan kuntoutusyhtiö Petrea. Asiakasvuorokausia kertyi 43 100, mikä oli 9,3 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Petrean liikevaihto oli 8,3 milj. euroa (kasvu 10,8 %).

Henkilöstön ikärakenne vuonna 2003

Henkilöstön sukupuolijakauma vuonna 2003

VUODEN 2003 PÄÄTTYESSÄ KELAN
OMIA PALVELUPAIKKOJA OLI 323.
NÄISTÄ 263 PÄIVITTÄIN AVOINNA OLEVIA...

TILINPÄÄTÖS HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Hallituksen toimintatapa

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 7§:n mukaan hallitus johtaa ja kehittää Kansaneläkelaitoksen toimintaa. Hallitus päättää keskeiset strategiset ja toiminnalliset asiat ja on päätöksillään delegoinut hallinnollista toimivaltaa pääjohtajalle, johtajille ja toimihenkilöille.

Hallitus piti vuoden aikana 11 kokousta. Hallitus on lisäksi pitänyt vuosittain alkuvuodesta strategiaseminaarin, jossa on käyty läpi Kelan strategiaperusta sekä toiminnallisesti keskeiset asiat. Toimintatavaksi on tullut myös vuosittainen neuvottelutapaaminen Kelan valtuutettujen sekä Kelan neuvottelukunnan kanssa. Näissä tapaamisissa on voitu keskustella yhdessä Kelan asioista.

Hallitus on myös käynyt Kelan toimistoissa ja eri toimiyksiköissä. Vantaan vakuutuspiirin toimintaan tutustuttiin Tikkurilan toimistossa, kuntoutusyritys Petrean toimintaan Turussa sekä Helsingissä ulkomaan yksikön toimintaan.

Hallitukselle jaetaan myös valtuutettujen, tilintarkastajien ja neuvottelukunnan pöytäkirjat ja ne käsitellään kokouksissa. Pääjohtaja esittää joka kokouksessa katsauksen Kelan toiminnasta mm. tulojen, menojen, henkilöstön ja hakemusten läpimenoaikojen osalta.

Aloitteellinen Kela

Hallitus linjasi kokouksessa 19.3.2003 sosiaaliturvan toimivuutta. ”Kelan hoitama sosiaaliturva muodostaa kattavan turvaverkon, joka lieventää sosiaalisten riskien haittavaikutuksia. Kelalla on keskeisten sosiaaliturvaetuuksien täytäntöönpanijana paljon tietoa käytännön asiakaspalvelun, tutkimustoiminnan ja tilastoja aktuaaritoiminnan kautta etuuksien sisältöön ja toimeenpääntöön liittyvistä kehittämistarpeista. Tavoitteena tulee olla, että vähimmäisturvaetudet on mitoitettu siten, että viimesijaiseen toimeentuloturvaan joudutaan turvautumaan vain poikkeustilanteissa.”

Kelalla on Kansaneläkelaitoksesta annetun lain nojalla velvollisuus tehdä ehdotuksia toimialaansa koskevan lainsäädännön kehittämisestä. Tähän viitaten Kelan hallitus hyväksyi muistion ”Kelan näkökannat sosiaaliturvan toimivuuden kehittämiseksi seuraavan hallituskauden aikana”. Muistiossa kiinnitettiin huomiota kaikkiaan 9 asiakokonaisuuteen ja se lähetettiin kaikille eduskuntaryhmille ja eduskunnassa edustettuna oleville puolueille.

Muistiossa kiinnitettiin huomiota Kelan rahoitukseen, sairaanhoidon korvausjärjestelmän kehittämiseen ja korvaustason nostamiseen, sairaanhoitokorvausten rahoitusvastuun selkeyttämiseen Kelan ja kuntien kesken, sairausvakuutuksesta korvattavien kuljetusten yhdistelemiseen ja ketjuttamiseen, kansaneläkkeen sekä eläkkeensaajien hoitotuen ja asumistuen maksamiseen laitoshoidon ajalta täysimääräisenä, vanhusväestön kuntouttamiseen sekä asumistuen ja opintotuen, lääkekorvausjärjestelmän ja palveluohjauksen kehittämiseen. Erityisenä huolena hallituksella on ollut Kelan rahoituksen turvaaminen.

Rahoitus

Hallitus esittää myös, että Kelan rahoitus tulee saattaa vakaalle pohjalle. ”Vuosina 1995-2002 toteutettujen vakuutusmaksuperus-

teiden takia Kelan vakuutusmaksutulot olivat 1,9 mrd. euroa pienemmät vuonna 2002 kuin ne olisivat olleet ilman alennuksia.

Pahin tilanne on sairausvakuutuksessa. Valtion sairausvakuutusrahastoon maksamien takuusuoritusten määrä nousee vuonna 2003 noin 640 miljoonaan euroon, minkä lisäksi arvonlisäveron tuotosta tuloutetaan sairausvakuutusrahastoon 300 miljoonaa euroa. Ilman näitä valtion suorituksia sairausvakuutusrahaston menoista noin 1/3 jäisi kattamatta.”

(Kelan hallitus 19.3.2003)

Strategiaperusta

Kelan toimintaa ohjaavat hallituksen hyväksymät toiminta-ajatus, visio, arvot ja strategia. Niiden kautta hallitus antaa suunnan koko Kelan toiminnalle tavoitteen ”parasta julkisen sektorin palvelua” saavuttamiseksi. Kaikessa toiminnassa on tavoitteena arvostaa asiakkaita ja lisätä asiakastytyväisyyttä. Onnistuminen tässä edellyttää osaamista, työhyvinvointia, laadukkaita tuotteita, suorituskykyisiä prosesseja ja kustannustehokkuutta.

Hallitus esittää strategian tunnuslukuina tasapainoisen tulokortin avulla. Tulokortti mahdollistaa Kelan kokonaisuunnistamisen arvioinnin neljästä näkökulmasta: asiakas ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus, talous, prosessit sekä henkilöstön ja työyhteisön uudistuminen.

Vuosille 2003-2006 hyväksytyssä hankesalkussa vuoden 2003 kehittämisen painopisteinä ovat olleet johtamiskäytännöt, strategioiden käytäntöön vienti, prosessien kehittäminen sekä oikeudenmukaisen palkitsemisjärjestelmän luominen. Lisäksi hankesalkussa keskeisiä hankkeita ovat asiakaspalvelun kehittäminen mukaan lukien työn tasaaminen, sähköinen asiointi, sähköinen asiakirjahallinta ja sen hyödyntäminen, etuuslainsäädännön kehittämishankkeet, osaaminen ja koulutus, etuusohjeiden kehittäminen ja päätösten ja asiakirjojen selkeys sekä tietotekniikka-arkkitehtuuri.

Vision mukaan ”Kela on keskeinen sosiaaliturvan toimeenpanija. Asiakkaamme saavat etuudet ja palvelut vaivattomasti ja luotettavasti koko maassa. Kannamme yhteiskunnallisen vastuun me ja toimimme avoimesti, tehokkaasti ja taloudellisesti. Asiakkaamme saavat meiltä parasta julkisen sektorin palvelua.”

Muita keskeisiä päätöksiä

Kelan tutkimustoimintaa suunnataan parhaillaan uudelleen siten, että se keskittyy yhä tiiviimmin lainsäädännön Kelalle määrittämiin tutkimustehtäviin. Tämän vuoksi tutkimusosaston toimintoja on organisoitu uudelleen ja osalle toiminnosta on etsitty uutta sijoituspaikkaa. Kelan ja Kansanterveyslaitoksen välisestä työnjaosta tehtiin sopimus siirtämällä Kelan tutkimusresursseista Kansanterveyslaitokseen yhteensä noin 40 henkilöä. Henkilöstön, laitteiston ja tutkimusaineiston siirto toteutui vuoden 2004 alusta.

Kansalaisasiakkaiden sähköisen asioinnin kehittämisen hidastimena on pitkään ollut luotettavan, virallisesti hyväksytyyn sähköisen tunnistamisen menetelmän puute. Kelassa sähköisten palvelujen tarjontaan on valmistauduttu jo pitemmän aikaa. Kela, työministeriö ja Verohallitus ovat neuvotelleet yhteistyöstä sähköisten asiointipalvelujen rakentamiseksi. Neuvottelujen tuloksena solmittiin sopimus ns. Katve-konsortion muodostamisesta. Tavoitteena on toteuttaa tunnistuspalvelu kolmen tahon yhteistyönä. Hallitus on hyväksynyt Katve-konsortion yhteistyön. Kelassa ensimmäisenä sähköisenä palveluna on otettu käyttöön opintotukitietojen kysely vuoden 2004 alussa. Sähköisten asiointipalvelujen käyttöönottoa jatketaan asteittain vuoden 2004 aikana.

Nykyaikaisen organisaation johtamisjärjestelmään liittyy tulospalkkiojärjestelmä. Samalla se toimii organisaation tavoitteiden ja nykyaikaisen palkkausjärjestelmän yhdistelmänä. Hallitus on päättänyt ottaa osana Kelan johtamisjärjestelmää käyttöön tulospalkkiojärjestelmän, jota ennen käyttöönottoa kokeillaan vuonna 2004 rajoitetusti.

Kelan toimihenkilöiden palkkausjärjestelmät on uudistettu. Viimeisinä niistä hallitus on päättänyt ottaa käyttöön pääjohtajan, johtajien ja johtavien toimihenkilöiden uuden palkkausjärjestelmän vuonna 2005.

Kela on ollut mukana matkojen yhdistämiskokeilussa vuodesta 1998. Tarkoituksena on saada kokemuksia siitä, miten yhteiskuljetuksilla ja kuljetusten ketjuttamisella pystytään hillitsemään matkakustannusten nousua sekä miten älykorttia voidaan hyödyntää matkoja korvattaessa. Kokeiluja jatketaan Etelä-Pohjanmaan, Vaasan, Lapin, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirien alueella vuonna 2004.

Hallitus on myös ohjeellisesti hyväksynyt toimitilastrategian.

Nimitykset

Hallitus on nimittänyt 1.11.2003 lukien määräaikaiseksi johtajaksi valtiotieteen tohtori Mikael Forssin siten, että hänen virkakautensa päättyy viimeistään 31.8.2004. Hallitus on tarkistanut pääjohtajan ja johtajien työnjaosta tekemiään päätöksiä siten, että tutkimusosastosta vastaavaksi johtajaksi on määrätty johtaja Mikael Forss ja tietohallinto-osastosta vastaavaksi johtajaksi johtaja Matti Puhakka, kummatkin 1.11.2003 lukien enintään 31.8.2004 saakka.

Hallitus on nimittänyt Itä-Suomen vakuutusalueen aluejohtajaksi yhteiskuntatieteiden maisteri Sari Hännisen 1.8.2003 lukien sekä sisäisen tarkastuksen päälliköksi valtiotieteen maisteri Kari Lindroosin 1.10.2003 lukien.

Laatutyö

Laatutyö on ollut keskeistä Kelan toiminnan kehittämisessä. Laatuasiat on sisällytetty toimintasuunnitelmiin ja tulossopimuksiin. Itsearviointilla on haettu keskeiset vahvuudet ja kehittämiskohteet ja sen perusteella toimintaa on kehitetty. Pääjohtaja ja johtajat ovat johtaneet laadun itsearviointiryhmiä. Kelan sisäisessä laatukilpailussa voittajaksi selviytyi Tampereen vakuutuspiiri.

Muita seurattavia asioita

Hallitus on seurannut vuonna 2002 valmistuneiden palveluverkon kehittämistyöryhmän sekä tietojenkäsittelyn kehittämistyöryhmän laajojen ja konkreettisten esitysten etenemistä ja toimeenpanoa.

Hallitus on saanut tietoonsa ja keskustellut Kela-barometriä ja TNS Gallupin asiakaspalvelututkimusten tuloksista. Tulosten mukaan Kelan asiakaspalvelu on edelleen julkisen sektorin kärkipäässä. Tutkimusten mukaan palvelu toimistoissa on ystävällistä ja toimihenkilöllä on aikaa perehtyä asiakkaiden asioihin ja he osaavat neuvoa asioissa. Kehittämistä on edelleen päätösten perustelujen ymmärrettävyydessä, hakemuslomakkeiden selkeyttämisessä ja hakemusten läpimenoajoissa.

Rahoitus

Kelan kokonaiskulut olivat 10 260 milj. euroa. Siitä etuuskuluja oli 9 930 milj. euroa ja toimintakuluja 330 milj. euroa. Kokonaiskulut lisääntyivät edellisvuodesta 270 milj. euroa eli 2,7 %.

KELAN TOIMINTAKULUT VUONNA 2003 OVAT
SÄILYNEET EDELLISVUODEN TASOSSA...

Kelan kokonaistuotot olivat 10 307 milj. euroa. Ne lisääntyivät edellisvuodesta 307 milj. euroa eli 3,1 %. Tuottoihin on tässä laskettu mukaan 677 milj. euron valtion takuusuoritus sairausvakuutusrahastoon.

Vakuutettujen sairausvakuutusmaksut sekä työnantajien kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut muodostivat tuotoista 32 %. Valtion osuudet olivat yhteensä 54 %, kuntien 3 % ja arvonlisäverosta Kelalle tilitetty osuus 10 % tuotoista. Loppuosa koostui rahastojen omaisuuden tuotoista, liikenne- ja tapaturmavakuutuslaitosten maksuista sekä takautumissuorituksista.

Sijoitustoiminta

Kelalle on hyväksytty sijoitussuunnitelma. Sijoitustoiminnan tavoitteena on varmuus, tuotto ja rahaksi muutettavuus sekä sijoitusten asianmukainen monipuolisuus ja hajauttaminen. Sijoitustoiminnassa huomioidaan myös kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja eläkevastuurahaston luonne ja tarkoitus sekä tästä sijoitustoiminnalle aiheutuvat vaatimukset.

Kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston sijoitustoiminnan painopiste on rahoitusomaisuuden sijoittamisessa. Eläkevastuurahaston varat ovat henkilöstön Kelan palvelukseen perustuvan eläkevastuun katteena. Eläkevastuurahaston varoja sijoitettaessa painotetaan portfoliosijoittamisen periaatteita. Rahaston vuoteen 2010 saakka jatkuvan kartuttamisvaiheen aikana omaisuuden allokoinnilla pyritään ensisijaisesti kasvattamaan rahaston tuottoa ja toissijaisesti varautumaan rahaston myöhemmissä kehitysvaiheissa vaadittavaan sijoitusten hyvään rahaksi muutettavuuteen. Sijoitusten kansainväliselle hajauttamiselle on asetettu tavoitteet ja aikataulu.

Suomen osakemarkkinoiden kehitys kääntyi vuonna 2003 positiiviseksi. Vahvan kurssinousun taustalla oli Suomen osakemarkkinoiden syklinen rakenne ja varsinkin perusteellisuuden ja konepajateollisuuden dominoiva asema.

Kansaneläkerahaston osakeomistuksessa ei vuoden aikana tapahtunut muutoksia. Osakkeiden markkina-arvo nousi edellisen vuoden lopusta 14,8 %. Eläkevastuurahaston sijoitusten tuotto oli puolestaan vuoden aikana 16,6 %.

Kelan osinkotuotot olivat 33 milj. euroa (samoin 33 milj. euroa vuonna 2002). Rahoitusomaisuuden kuukausittainen keskiarvo oli 441 milj. euroa (430 milj. euroa vuonna 2002). Rahoitusomaisuuden keskikorko oli 2,41 % (3,23 % vuonna 2002), ja korkotuottoja kertyi yhteensä 11 milj. euroa (14 milj. euroa vuonna 2002).

Eläkevakuutuksen rahoitus

Eläkevakuutuksen kulut olivat 3 010 milj. euroa ja tuotot 3 182 milj. euroa. Eläkevakuutuksen kulut vähenivät hieman edellisvuodesta. Tuotoista 41 % kertyi työnantajien kansaneläkemaksuista, 36 % valtion suorituksista ja 22 % arvonlisäveron tuotosta. Edellisvuoteen verrattuna kansaneläkemaksujen osuus pieni ja arvonlisäverosta kansaneläkerahastoon tilitetty osuus lisääntyi.

Valtio rahoitti kansaneläkkeistä 29 % ja maksoi kokonaan lapsen hoitotuet, vammaistuet, perhe-eläkkeet, rintamasotilasetuudet ja eläkkeensaajien asumistuet.

Vuosittaisen maksuvalmiuden turvaaminen edellyttää kansaneläkerahastolta määrättyä vähimmäistasoa, joka on määritelty rahoitusomaisuuden perusteella. Vuonna 2003 kansaneläkerahas-

ton vähimmäistaso ylittyi, joten sieltä siirrettiin 148 milj. euroa sairausvakuutusrahastoon.

Sairausvakuutuksen ja kuntoutuksen rahoitus

Sairausvakuutuksen kokonaiskulut olivat 3 165 milj. euroa, josta kuntoutuskulut olivat 286 milj. euroa. Kokonaiskulut lisääntyivät edellisvuodesta 8,2 %. Sairausvakuutuksen tuotot olivat 3 188 milj. euroa. Tuottoihin sisältyy 148 milj. euron siirto kansaneläkerahastosta ja 677 milj. euron valtion takuusuoritus sairausvakuutusrahaston vähimmäistason saavuttamiseksi.

Vakuutettujen ja työnantajien sairausvakuutusmaksujen osuus sairausvakuutuksen rahoituksesta oli 61 % ja arvonlisäveron tuoton osuus 9 %. Siirto kansaneläkerahastosta kattoi rahoituksesta 5 % ja valtion takuusuoritus 21 %. Loput tuotot kertyivät vakuutuslaitosten maksusta, omaisuuden tuotoista ja takautumissuorituksista.

Muun sosiaaliturvan rahoitus

Vuonna 2003 muun sosiaaliturvan etuuksia maksettiin 4 085 milj. euroa. Ne lisääntyivät edellisvuodesta 1,2 %. Muun sosiaaliturvan etuuksista valtio rahoitti 3 704 milj. euroa, kunnat 363 milj. euroa. Palkansaajien työttömyysvakuutusmaksusta kertyi 18 milj. euroa.

Toimintakulut

Toimintakulujen yhteismäärä oli 330,4 milj. euroa. Tähän sisältyy toimieläkevastuun katteeksi eläkevastuurahastoon siirrettyjen kiinteistöjen arvo 10,2 milj. euroa. Toimintakulut lisääntyivät edellisvuodesta 5,3 % ja ilman kiinteistöjen siirtoa 2,0 %.

Palkkoja ja palkkioita maksettiin 153,4 milj. euroa eli 3,9 % edellisvuotta enemmän. Henkilösivukulut olivat yhteensä 68,6 milj. euroa, ja ne kasvoivat edellisvuodesta 47,3 % eläkevastuurahaston kannatusmaksun kasvun vuoksi.

Muut toimintakulut olivat yhteensä 62,2 milj. euroa. Ne vähenivät edellisvuodesta 14,7 %. Muiden toimintakulujen suurimpana ryhmänä ovat atk-käyttökulut. Toimintakuluja vähentäviä tuottoja kertyi yhteensä 15,7 milj. euroa eli 10,8 % edellisvuotta enemmän.

Kirjanpidon poistokäytäntö muuttui vuonna 2003 niin, että koneet ja kalusto, atk-ohjelmat sekä peruskorjaukset jaksotetaan taloudelliselle pitoajalleen. Poistot tehdään vain uusista investoinneista, ja niiden määrä oli yhteensä 0,5 milj. euroa.

Ostopalveluista, joista suurin erä on verohallinnolle maksettavat verotuskustannukset, maksettiin yhteensä 46,2 milj. euroa eli noin prosentin edellisvuotta vähemmän.

Eläkevastuurahasto

Kelan toimihenkilöiden vakuutustekninen täysi eläkevastuu oli vuoden 2003 lopussa 1 239 milj. euroa, josta jo alkaneiden eläkkeiden osuus oli 520 milj. euroa. Täysi eläkevastuu lisääntyi kertomusvuonna 63 milj. euroa, mikä johtui palkkojen, eläkkeiden ja eläkekertymän kasvusta.

Katettu eläkevastuu täydestä vastuusta kasvoi 32,1 %:iin vuonna 2003. Vuonna 2002 vastaava osuus oli 28,4 %. Vuoteen 2010 mennessä täydestä vastuusta tulee olla katettuna 41 %.

Eläkevastuurahastoon suoritettiin työnantajan kannatusmaksuna 40,5 milj. euroa. Siihen sisältyi kiinteistöjä 10,2 milj. euron arvosta. Lisäksi rahastoon suoritettiin työntekijän eläkemaksua

7,2 milj. euroa, josta 1,8 milj. euroa käytettiin eläkevastuun katteen lisäykseksi. Rahastosta maksettiin toimosuhde-eläkkeitä 43,6 milj. euroa.

KANSANELÄKE- JA SAIRAUSVAKUUTUSMAKSUPERUSTEET

TYÖNANTAJAT, % ennakonpidätyksen alaisista palkoista			
Kansaneläkevakuutus	2002	2003	2004
Yksityinen sektori *1			
I maksuluokka	2,00/1,35 *2	1,35	1,35
II maksuluokka	4,00/3,55 *2	3,55	3,55
III maksuluokka	4,90/4,45 *2	4,45	4,45
Julkinen sektori			
Valtio ja Ahvenanmaa	3,95	3,95	3,95
Kunnat ja kirkko	3,15/2,40 *2	2,40	2,40
Sairausvakuutus			
Yksityinen sektori			
Julkinen sektori	1,60	1,614	1,614
Valtio ja Ahvenanmaa	2,85	2,864	2,864
Kunnat ja kirkko	1,60	1,614	1,614

*1 Maksuluokka määräytyy yrityksen tekemien poistojen määrän sekä poistojen ja palkkojen suhteen perusteella.

*2 1.3.2002 lähtien.

VAKUUTETUT, % kunnallisverotuksessa verotettavasta tulosta

Sairausvakuutus	2002	2003	2004
Ansiotulosta	1,50	1,50	1,50
Eläketulosta peritty korotus	0,40	–	–

NÄKYMÄT VUODESTA 2004 ETEENPÄIN

Kelan vahvuudet ovat osaava henkilöstö, kattava palveluverkko, monipuoliset palvelumuodot sekä luotettava tietotekniikka. Ne tarjoavat tulevaisuudessakin lisääntyviä mahdollisuuksia palvelujen järjestämiseksi.

Asiakas ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Kelalla on koko maan kattava toimistoverkko: yhteensä 263 täyden palvelun toimistoa sekä lisäksi sivuvastaanottoaikoja ja enenevässä määrin erilaisia yhteispuolusopimuksia.

Koko maan kattava toimistoverkko on välttämätöntä säilyttää Kelan hoitaman laajan sosiaaliturvan vuoksi. Sitä täydennetään erilaisilla yhteispuolusopimuksilla. Sähköisen asiakirjahallinnan myötä työtä tasataan toimistojen, vakuutuspiirien ja vakuutusalueiden kesken. Tämä luo edellytykset palveluverkon säilyttämiseen kattavana.

Asiakkaiden mahdollisuuksia asioida puhelimitse ja postitse parannetaan. Henkilökohtaisen palvelun ohella tarjotaan sähköisiä asiointimahdollisuuksia. Suorakorvausjärjestelmiä kehitetään. Tietoturvasuhteesta huolehditaan kaikessa palvelussa.

Asiakaspalvelun kehittämiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Päätökset ovat ymmärrettäviä ja hakemuslomakkeet helposti täytettävissä.

Kelan hoitamista etuuksista ja palveluista tiedotetaan monipuolisesti eri kanavia käyttäen. Asiakaspalvelun ja sisäisen toiminnan tasoa seurataan säännöllisesti tehtävillä kyselyillä ja selvityksillä.

Sosiaaliturvan kehittämiseen osallistutaan aktiivisesti tekemällä lainsäädäntöaloitteita, jotka perustuvat ennusteisiin, arvioihin ja tutkimustuloksiin.

Talous

Vuonna 2004 Kelan tuottojen ja kulujen arvioidaan lisääntyvän reaalisesti noin 2,5 prosentilla 10,6 mrd. euroon. Valtion takuusuoritusta tarvitaan sekä kansaneläke- että sairausvakuutusrahoitukseen yhteensä arviolta noin 850 milj. euroa. Takuusuorituksen määrä kasvaa vuodesta 2003 noin 170 milj. eurolla.

Vuonna 2004 kulujen rahoituksessa vakuutettujen sairausvakuutusmaksujen osuus hieman pienenee ja työnantajien vakuutusmaksujen osuus pysyy ennallaan. Arvonlisäverosta tuloutetaan Kelalle sama määrä kuin vuonna 2003 eli 1,0 mrd. euroa.

Lähivuosina kasvavat etuuksista nopeimmin sairausvakuutusetuudet, erityisesti sairauspäivärahat ja lääkekorvaukset. Eläkevakuutusetuudet vähenevät reaalisesti, ja myös muun sosiaaliturvan menot pienenevät, ellei etuuksien tasoa reaalisesti nosteta. Toimintakulujen osuus kokonaiskuluista pysyy lähes vuoden 2003 tasolla.

Vireillä olevan sairausvakuutuksen rahoitusuudistuksen lähtökohta on ollut kansaneläke- ja sairausvakuutuksen rahoitusta selvittäneen virkamiestyöryhmän tekemä selvitys (STM Työryhmämuistio 2003:14). Työryhmä ehdotti, että sairausvakuutuksen rahoitusosuudet määriteltäisiin pysyvällä tavalla. Keskeinen muutos nykyiseen olisi se, että menot rahoitettaisiin pääosin vakuutusmaksutuotoilla.

Pääministeri Matti Vanhasen hallituksen hallitusohjelmassa on todettu, että sairausvakuutuksen rahoitus uudistetaan virkamiestyöryhmän esitysten pohjalta ja että yksityiskohdat valmistellaan kolmikantayhteistyössä.

Rahoitusuudistuksen keskeisinä periaatteina on, että sairausvakuutus jaetaan työtulovakuutukseen ja sairaanhoitovakuutukseen. Työtulovakuutus rahoitettaisiin työnantajilta ja palkansaajilta sekä yrittäjiltä perittävillä vakuutusmaksuilla. Palkansaajien ja yrittäjien uusi maksu olisi verotuksessa vähennyskelpoinen. Sairaanhoitovakuutus rahoitettaisiin puolestaan vakuutetuilta perittävillä sairaanhoitovakuutuksen maksuilla ja valtion varoilla.

Arvonlisäveron tilitystä ei suoritettaisi jatkossa sairausvakuutusrahastoon. Myöskään rahastosiirtoja ei tehtäisi sairausvakuutus- ja kansaneläkerahaston välillä.

Samassa yhteydessä selvittäisiin, onko sairausvakuutusrahaston nettoraahoitusomaisuuden nykyinen vähimmäisraja 8 % riittävä vai onko sitä tarpeen muuttaa.

Sairausvakuutuksen rahoitusuudistus on tavoitteena toteuttaa vuoden 2005 alusta.

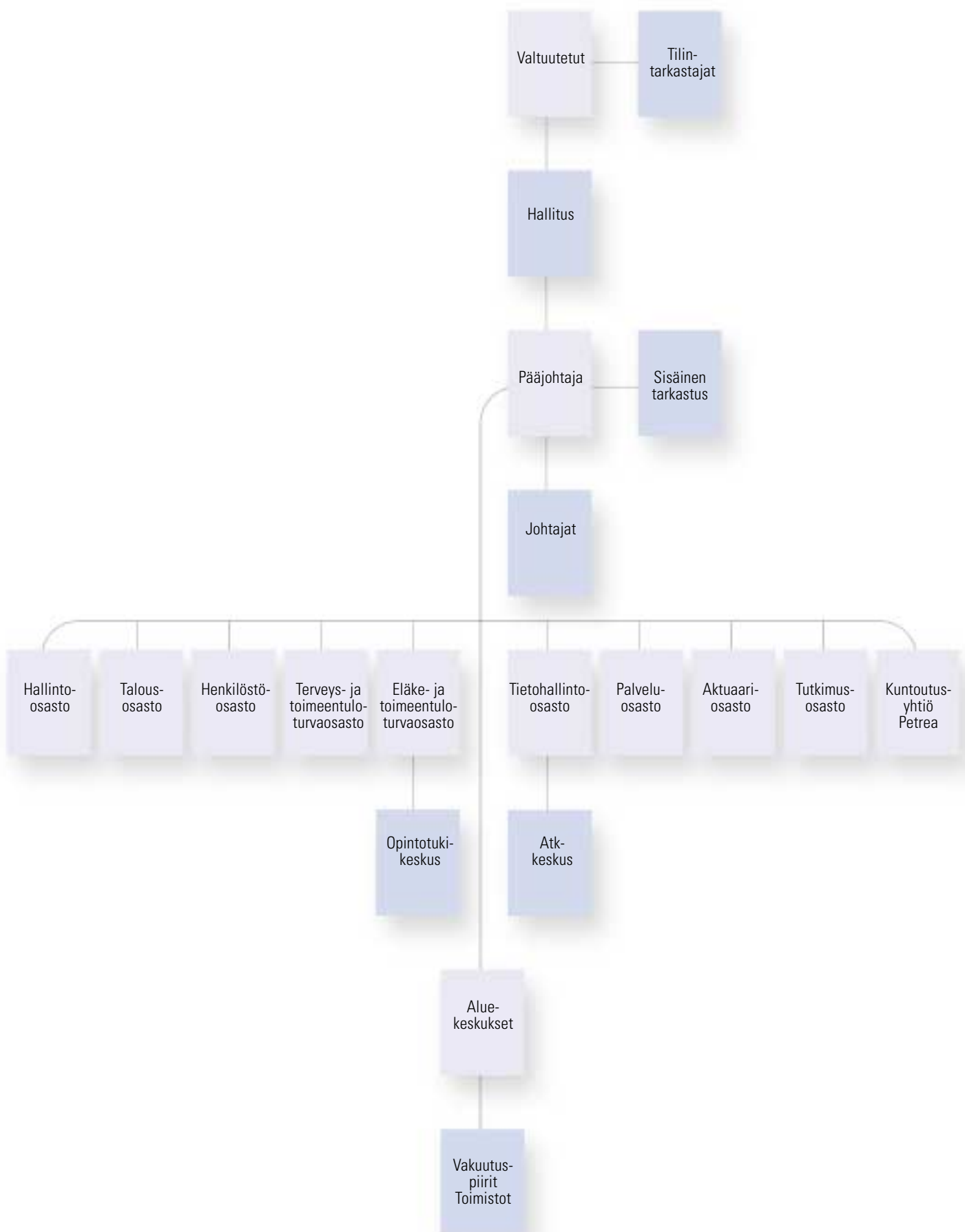
Prosessit

Asiat pyritään ratkaisemaan nopeasti, oikein ja yhdenmukaisesti. Päätösten ymmärrettävyyttä parannetaan.

Toiminnan tehokkuutta ja joustavuutta kehitetään sekä yhdenmukaistetaan toimintatapoja. Prosessien laatua arvioidaan ja parannetaan ja niitä verrataan parhaisiin käytäntöihin.

Henkilöstön ja työyhteisön uudistuminen

Erityistä huomiota kiinnitetään esimiestäitöihin sekä kannustavaan ja vuorovaikutteiseen johtamiseen. Henkilöstön osaamisesta, työkyvystä ja hyvinvoinnista huolehditaan. Työtyytyväisyyttä ylläpidetään kehittämällä työn sisältöä ja työyhteisön toimivuutta. Uusien toimihenkilöiden perehdyttämistä tehostetaan ja työmäärät ja voimavarat pidetään tasapainossa.

KANSANELÄKELAITOKSEN TULOSLASKELMA VUOSILTA 2003 JA 2002

TUOTOT	1000 euroa	
	2003	2002
Vakuutusmaksut	3 253 219	3 348 313
Vakuutettujen maksut	1 000 014	1 082 548
Työnantajien maksut	2 253 204	2 265 765
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	17 700	31 500
Valtion suoritukset etuuksiin (2)	4 878 963	4 816 267
Kuntien suoritukset etuuksiin	363 056	371 152
Takautumissuoritukset	12 415	11 766
Erityistuotot (3)	1 051 600	751 600
Sijoitusten tuotot ja kulut (4)	31 868	5 788
Rahoitustuotot ja kulut (4)	10 740	13 942
Muut tuotot ja kulut	10 500	39
	9 630 060	9 350 368
KULUT		
Eläke- ja vammaisetuudet	2 875 010	2 900 105
Sairausvakuutusmaksut vakuutetuille	2 469 321	2 292 251
Työterveyshuolto	172 808	154 259
Kuntoutus	286 528	266 283
Työttömyysturvaetuuudet	1 176 501	1 135 914
Lapsiperheiden etuudet	1 733 513	1 746 788
Opintoetuuudet	726 761	726 556
Asumistuki	430 069	412 690
Muut etuudet	59 377	42 110
Etuudet yhteensä (5)	- 9 929 889	- 9 676 955
Etuuskate	- 299 828	- 326 587
Toimintakulut (6)		
Henkilöstökulut (7)	221 995	194 242
Palkat ja palkkiot	153 448	147 695
Henkilösivukulut	68 546	46 547
Muut toimintakulut (8)	62 256	72 967
Ostopalvelut (9)	46 189	46 682
	- 330 440	- 313 892
Valtion osuus kokonaismenoista (10)	+ 676 726	+ 649 121
Kuntoutuslain 4 §:n varauksen muutos (11)	+ 348	+ 7 181
Ylijäämä	+ 46 805	+ 15 824
ELÄKEVASTUURAHASTO		
TUOTOT		
Kannatusmaksut	40 515	18 930
Omaisuuksien tuotot (4)	43 439	15 716
Työntekijöiden eläkemaksut	7 183	6 600
	91 137	41 247
KULUT		
Toimihenkilöeläkkeet	43 619	40 331
Muut kulut	19	22
Eläkevastuurahaston katteen lisäys	+ 47 500	+ 894
	- 91 137	- 41 247
Ylijäämä/alijäämä	0	0

Suluissa olevat luvut viittaavat liitetietoihin

TASE 31. PÄIVÄNÄ JOULUKUUTA 2003 JA 2002

VASTAAVAA	1000 euroa	
	2003	2002
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Aineettomat hyödykkeet (12)	5 293	0
Atk-ohjelmat	5 293	0
Aineelliset hyödykkeet (12)	72 096	77 251
Rakennukset	66 184	77 250
Perusparannukset	1 719	0
Koneet ja kalusto	3 200	1
Ennakkomaksut	994	0
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset (12)	63 482	63 761
Osakkeet ja osuudet (14)	63 482	63 761
Muut sijoitukset (13,14)	238 771	207 994
Osakkeet	238 771	207 994
	379 642	349 006
Rahoitusomaisuus		
Lyhytaikaiset saamiset	202 292	109 926
Rahastojen väliset saamiset (15)	469	586
Myyntisaamiset	3 696	3 248
Siirtosaamiset (16)	550	229
Muut saamiset (16)	3 453	3 972
Ennakkomaksut (17)	194 124	101 891
Rahoitusarvopaperit	47 000	108 000
Rahat ja pankkisaamiset	308 134	251 066
	557 427	468 992
Yhteensä	937 069	817 998
ELÄKEVASTUURAHASTO		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Sijoitukset (13)		
Lainat	24 825	25 046
Osakkeet ja osuudet (14)	339 029	291 326
Muut sijoitukset	28 785	18 585
	392 639	334 957
Eläkevastuurahaston vajeus (20)	179 687	199 498
Rahoitusomaisuus		
Lyhytaikaiset saamiset	1 449	4 277
Rahastojen väliset saamiset (15)	199	2 815
Siirtosaamiset (16)	1 251	1 461
Rahoitusarvopaperit	0	12 500
Rahat ja pankkisaamiset	22 643	457
	24 092	17 233
Yhteensä	596 418	551 688
Vastaavaa yhteensä	1 533 487	1 369 686

VASTATTAVAA	2003	2002
Oma pääoma (19)		
Kansaneläkerahasto	242 601	218 294
Rahasto vuoden alussa	218 294	221 707
Rahaston muutos	+ 24 307	- 3 413
Sairausvakuutusrahasto	177 272	154 773
Rahasto vuoden alussa	154 773	135 536
Rahaston lisäys	+ 22 498	+ 19 237
Arvonkorotusrahasto	235 245	233 976
Rahasto vuoden alussa	233 976	305 743
Rahaston muutos	+ 1 269	- 71 767
	655 118	607 043
Varaukset (11)		
Kuntoutuslain 4 §		
Varaus vuoden alussa	13 075	20 256
Varauksen lisäys	102 000	91 000
Varojen käyttö	- 102 348	- 98 181
	12 727	13 075
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot (17)	115 419	37 809
Rahastojen väliset velat (15)	199	2 815
Ostovelat	5 997	3 465
Siirtovelat (18)	42 664	39 561
Muut lyhytaikaiset velat (18)	104 945	114 229
	269 223	197 880
Yhteensä	937 069	817 998
ELÄKEVASTUURAHASTO		
Oma pääoma (19)		
Eläkevastuurahasto	527 479	499 790
Katettava vastuu vuoden alussa	499 790	472 464
Katettavan vastuun lisäys	+ 27 689	+ 27 326
Arvonkorotusrahasto	68 937	51 894
Rahasto vuoden alussa	51 894	113 100
Rahaston muutos	+ 17 043	- 61 207
	596 416	551 683
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Siirtovelat	2	4
	2	4
Yhteensä	596 418	551 688
Vastattavaa yhteensä	1 533 487	1 369 686

Tuloslaskelmat ja taseet rahastoittain

Tuloslaskelmat vuosilta 2003 ja 2002, 1 000 euroa

KANSANELÄKEVAKUUTUS

TUOTOT	2003	2002
Vakuutusmaksut	1 308 507	1 347 578
Vakuutettujen maksut	1	205
Työnantajien maksut	1 308 506	1 347 374
Valtion osuudet etuuksista	1 135 283	1 144 532
Erityistuotot	700 000	500 000
Sijoitusten tuotot ja kulut	31 868	5 788
Rahoitustuotot ja kulut	2 489	3 146
Muut tuotot ja kulut	4 199	16
	3 182 347	3 001 060
KULUT		
Eläke- ja vammaisetuudet	2 875 010	2 900 105
Muut etuudet	2 769	2 789
	- 2 877 778	- 2 902 895
Etuuskate	+ 304 568	+ 98 166
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	88 798	77 697
Palkat ja palkkiot	61 379	59 078
Henkilösivukulut	27 419	18 619
Muut toimintakulut	24 902	29 187
Ostopalvelut	18 476	18 673
	- 132 176	- 125 557
Valtion osuus kansaneläkevakuutuksen kokonaismenoista	0	+ 23 977
Suoritukset Savan ja Kevan välillä	- 148 085	+ 0
Ylijäämä/ alijäämä	+ 24 307	- 3 413

SAIRAUSVAKUUTUS

TUOTOT	2003	2002
Vakuutusmaksut	1 944 712	2 000 735
Vakuutettujen maksut	1 000 014	1 082 344
Työnantajien maksut	944 698	918 391
Valtion osuudet etuuksista	39 490	37 924
Takautumissuoritukset	12 404	11 762
Erityistuotot	351 600	251 600
Rahoitustuotot ja kulut	8 250	10 796
Muut tuotot ja kulut	6 301	24
	2 362 757	2 312 841
KULUT		
Suoritukset vakuutetuille	2 469 321	2 292 251
Työterveyshuolto	172 808	154 259
Kuntoutus	286 528	266 283
Muut etuudet	38 497	24 801
	- 2 967 154	- 2 737 593
Etuuskate	- 604 396	- 424 753
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	133 197	116 545
Palkat ja palkkiot	92 069	88 617
Henkilösivukulut	41 128	27 928
Muut toimintakulut	37 353	43 780
Ostopalvelut	27 713	28 009
	- 198 264	- 188 335
Valtion osuus sairausvakuutuksen kokonaismenoista	+ 676 726	+ 625 144
Suoritukset Savan ja Kevan välillä	+ 148 085	+ 0
Kuntoutuslain 4 §:n varauksen muutos	+ 348	+ 7 181
Ylijäämä	+ 22 498	+ 19 237

MUU SOSIAALITURVA**TUOTOT**

	2003	2002
Valtion suoritus etuuksiin	3 704 189	3 633 811
Kuntien suoritukset etuuksiin	363 056	371 152
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu	17 700	31 500
Takautumissuoritukset työnantajilta	12	4
	4 084 956	4 036 467

KULUT

Työttömyysturvaetuudet	1 176 501	1 135 914
Lapsiperheiden etuudet	1 733 513	1 746 788
Opintoetuudet	726 761	726 556
Asumistuki	430 069	412 690
Muut etuudet	18 111	14 520
	- 4 084 956	- 4 036 467

Ylijäämä/alijäämä

0

0

ELÄKEVASTUURAHASTO**TUOTOT**

Kannatusmaksut	40 515	18 930
Omaisuuuden tuotot	43 439	15 716
Työntekijöiden eläkemaksut	7 183	6 600
	91 137	41 247

KULUT

Toimihenkilöeläkkeet	43 619	40 331
Muut kulut	19	22
Eläkevastuurahaston katteen muutos	+ 47 500	+ 894
	- 91 137	- 41 247

Ylijäämä/alijäämä

0

0

Taseet 31. päivänä joulukuuta 2003 ja 2002, 1 000 euroa

VASTAAVAA	2003	2002
KANSANELÄKEVAKUUTUS		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Aineettomat hyödykkeet		
Atk-ohjelmat	2 117	0
Aineelliset hyödykkeet	40 561	42 624
Rakennukset	38 196	42 623
Perusparannukset	688	0
Koneet ja kalusto	1 280	1
Ennakkomaksut	398	0
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset	25 393	25 504
Osakkeet ja osuudet	25 393	25 504
Muut sijoitukset	238 771	207 994
Osakkeet	238 771	207 994
	306 842	276 122
Rahoitusomaisuus		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	2 997	420
Myyntisaamiset	1 478	1 299
Siirtosaamiset	206	47
Muut saamiset	19	53
Ennakkomaksut	90 719	1 331
Rahoitusarvopaperit	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	41 773	136 041
	137 193	139 192
Vastaavaa yhteensä	444 035	415 314
SAIRAUSVAKUUTUS		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Aineettomat hyödykkeet		
Atk-ohjelmat	3 176	0
Aineelliset hyödykkeet	31 535	34 627
Rakennukset	27 988	34 627
Perusparannukset	1 031	0
Koneet ja kalusto	1 920	0
Ennakkomaksut	596	0
Sijoitukset		
Käyttöomaisuussijoitukset	38 089	38 256
Osakkeet ja osuudet	38 089	38 256
	72 800	72 884
Rahoitusomaisuus		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	281	352
Myyntisaamiset	2 218	1 949
Siirtosaamiset	343	182
Muut saamiset	3 434	3 920
Ennakkomaksut	63 947	61 284
Rahoitusarvopaperit	47 000	108 000
Rahat ja pankkisaamiset	266 362	115 025
	383 585	290 710
Vastaavaa yhteensä	456 384	363 594
MUU SOSIAALITURVA		
Rahoitusomaisuus		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	113 117	45 488
Ennakkomaksut	39 458	39 276
Vastaavaa yhteensä	152 576	84 763
ELÄKEVASTUURAHASTO		
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Sijoitukset		
Lainat	24 825	25 046
Osakkeet ja osuudet	339 029	291 326
Muut sijoitukset	28 785	18 585
	392 639	334 957
Eläkevastuurahaston vajeus	179 687	199 498
Rahoitusomaisuus		
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahastojen väliset saamiset	199	2 815
Siirtosaamiset	1 251	1 461
	1 450	4 277
Rahoitusarvopaperit	0	12 500
Rahat ja pankkisaamiset	22 643	457
	24 092	17 233
Vastaavaa yhteensä	596 418	551 688

VASTATTAVAA	2003	2002
KANSANELÄKEVAKUUTUS		
Oma pääoma		
Kansaneläkerahasto	242 601	218 294
Rahasto vuoden alussa	218 294	221 707
Rahaston muutos	+ 24 307	- 3 413
Arvonkorotusrahasto	174 381	166 329
Rahasto vuoden alussa	166 329	238 078
Rahaston muutos	+ 8 052	- 71 748
	416 982	384 623
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Rahastojen väliset velat	79	1 126
Ostovelat	2 399	1 386
Siirtovelat	13 426	12 904
Muut lyhytaikaiset velat	11 149	15 274
	27 053	30 691
Vastattavaa yhteensä	444 035	415 314
SAIRAUSVAKUUTUS		
Oma pääoma		
Sairausvakuutusrahasto	177 272	154 773
Rahasto vuoden alussa	154 773	135 536
Rahaston lisäys	+ 22 498	+ 19 237
Arvonkorotusrahasto	60 864	67 647
Rahasto vuoden alussa	67 647	67 665
Rahaston vähennys	- 6 782	- 19
	238 136	222 420
Varaukset		
Kuntoutuslain 4 §		
Varaus vuoden alussa	13 075	20 256
Varauksen lisäys	102 000	91 000
Varojen käyttö	- 102 348	- 98 181
	12 727	13 075
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	470	428
Rahastojen väliset velat	116 046	47 296
Ostovelat	3 598	2 079
Siirtovelat	29 238	26 657
Muut lyhytaikaiset velat	56 169	51 639
	205 521	128 099
Vastattavaa yhteensä	456 384	363 594
MUU SOSIAALITURVA		
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	114 949	37 381
Rahastojen väliset velat	0	66
Muut lyhytaikaiset velat	37 627	47 316
Vastattavaa yhteensä	152 576	84 763
ELÄKEVASTUURAHASTO		
Oma pääoma		
Eläkevastuurahasto	527 479	499 790
Katettava vastuu vuoden alussa	499 790	472 464
Katettavan vastuun lisäys	+ 27 689	+ 27 326
Arvonkorotusrahasto	68 937	51 894
Rahasto vuoden alussa	51 894	113 100
Rahaston muutos	+ 17 043	- 61 207
	596 416	551 683
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Siirtovelat	2	4
Vastattavaa yhteensä	596 418	551 688

TULOSLASKELMAN JA TASEEN LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöksen rakenne, perusteet ja arvostusperiaatteet

Tilinpäätöksessä esitetään Kelan tuloslaskelma ja tase yhdistettynä siten, että kansaneläke-
vakuutuksen, sairausvakuutuksen ja muun sosiaaliturvan luvut on yhdistetty. Eläkevastuurahas-
to esitetään omakkeisena rahastona. Yhdistetystä taseesta on eliminoitu Kevan, Savan ja
muun sosiaaliturvan väliset erät. Yhdistetyn tuloslaskelman ja taseen lisäksi kustakin osasta
on oma tuloslaskelmansa ja taseensa.

Tilinpäätöksen perusteet noudattavat valtuutettujen päätöksen mukaisesti pääosin maksu-
perustetta. Viime vuosina suoriteperusteisuutta on lisätty. Rahastojen väliset tilitykset, enna-
konpidätykset ja sosiaaliturvamaksut, sairauksien ehkäisemis- ja kuntoutusvaraus, arvonnä-
verotilitykset, korot, käyttö- ja sijoitusomaisuuden ostot ja myynnit, kurssierot ja vastaavat erät
sekä toimintakulut kirjataan suoriteperusteisesti. Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntou-
tuksesta annettun lain 4 §:n mukaisen varauksen käyttö kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperu-
steisesti kuluksi. Myös varauksen muutos merkitään tuloslaskelmaan.

Valtuutettujen päätöksen mukaisesti omaisuuden arvostusperiaatteena käytetään varovaisia
käypiä arvoja, jotka kiinteistöjen ja toimisto-osakkeiden osalta ovat enintään 85 % käyvästä
arvosta ja muiden osakkeiden osalta enintään 70 % tilinpäätöshetken arvosta.

Arvonkorotuksia ja arvonalennuksia tehtäessä on arvostusperiaatteena noudatettu valtuutet-
tujen hyväksymiä enimmäisprosentteja. Arvonkorotukset ja niiden peruutukset on kirjattu ta-
seeseen ja arvonalennukset ja niiden oikaisu tuloslaskelmaan. Käyvän arvon määrittelyssä on
osakkeista käytetty tilinpäätöshetken pörsssikursseja. Kiinteistöjen ja kiinteistö- ja asunto-osa-
keyhtiöiden osakkeiden arvot perustuvat kiinteistölinjan arvioihin ja osittain ulkopuolisiin ar-
vioihin.

Vuoden 2003 tilinpäätöksestä lukien käyttöömaisuudesta tehdään suunnitelman mukaiset ta-
sapoistot. Kalustosta aktivoidaan vain mahdolliset asiakaspalvelutiskihankinnat. Koneiden ja
ulkoa ostettujen ohjelmistojen osalta aktivointiraja on 2000 euroa. Poistoajat ovat seuraavat:

kalustoinvestoinnit	10 vuotta
at-kone- ja laiteinvestoinnit	4 vuotta
puhelinvaihte- ja koneinvestoinnit	10 vuotta
muut kone- ja laiteinvestoinnit	5 vuotta
atk-ohjelmoinvestoinnit (ostetut)	5 vuotta
toimitilojen peruskorjaukset	5 vuotta
kiinteistöjen peruskorjaukset	20 vuotta

2. Valtion suoritukset etuuksiin, 1 000 euroa

	Keva	Sava	Muu sos. turva	yhteensä
Valtion suoritukset etuuksiin	1 135 283	39 490	3 704 189	4 878 963
Kansaneläkeosuus	614 036		614 036	614 036
Perhe-eläkesuoritukset	39 716		39 716	39 716
Rintamasotilasetuussuoritukset	105 919		105 919	105 919
Eläkkeensaajien asumistukisuoritukset	266 487		266 487	266 487
Lapsen hoitotukisuoritukset	73 734		73 734	73 734
Vammaistukisuoritukset	35 393		35 393	35 393
Vanhempainpäivärahaosuus		39 490		39 490
Työttömyysturva			1 158 790	1 158 790
Lapsiperheiden etuudet			1 370 458	1 370 458
Opintoetudet			726 761	726 761
Asumistuki			430 069	430 069
Muut etuudet			18 111	18 111

3. Erityistuotot, 1 000 euroa

	Keva	Sava	yhteensä
Erityistuotot	700 000	351 600	1 051 600
Osuus alv-tuotoista	700 000	300 000	1 000 000
Maksu vakuutuslaitoksilta		51 600	51 600

4. Sijoitusten tuotot ja kulut sekä rahoitustuotot ja kulut, 1 000 euroa

	Keva	Sava	Elva	yhteensä
Sijoitusten tuotot ja kulut	31 868	0	42 712	74 580
Korot ja osingot	13 522	0	21 699	35 221
Muut sijoitustuotot ja kulut	18 346	0	21 013	39 359
Rahoitustuotot ja kulut	2 489	8 250	727	11 467

Kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston sijoitusten tuotot ja kulut, 1 000 euroa

	2003	2002
Osinkotuotot	13 522	14 665
Omaisuuden myyntituotot	111	11 735
Vuokratuotot	28	28
Arvonalennusten muutos tuloslaskelmassa	+ 18 207	- 20 640
Sijoitusten tuotot ja kulut tuloslaskelmassa	31 868	5 788
Arvonkorotusten muutos taseessa	+ 12 620	- 59 905
Sijoitusten tuotot ja kulut yhteensä	+ 44 488	- 54 117

Eläkevastuurahaston omaisuuden tuotot, 1 000 euroa

	2003	2002
Rahoitusomaisuuden korkotuotot	727	1 282
Sijoitusten korkotuotot	1 978	2 314
Osinkotuotot	19 722	18 226
Vuokratuotot	1 589	1 589
Myyntituotot	12 792	15 043
Muut kulut	- 264	0
Arvonalennusten muutos tuloslaskelmassa	+ 6 897	- 22 737
Omaisuuden tuotot tuloslaskelmassa	+ 43 439	+ 15 716
Arvonkorotusten muutos taseessa	+ 24 236	- 58 928
Omaisuuden tuotot yhteensä	+ 67 675	- 43 212

5. Etuudet, 1 000 euroa

	Keva	Sava	Muu sos. turva	yhteensä
Eläke- ja vammaisetuudet	2 875 010			2 875 010
Kansaneläkkeet	2 620 533			2 620 533
Perhe-eläkkeet	39 597			39 597
Rintamasotilasetuudet	105 773			105 773
Lapsen hoitotuet	73 696			73 696
Vammaistuet	35 411			35 411

	Keva	Sava	Muu sos. turva	yhteensä
Sairausvakuutusasuoritukset vakuutetuille	2 469 321			2 469 321
Päivärahat	591 422			591 422
Vanhempainpäivärahat	551 159			551 159
Lääkekorvaukset	896 834			896 834
Lääkärintarkkailukorvaukset	151 053			151 053
Tutkimus- ja hoitokorvaukset	51 775			51 775
Matkakorvaukset	129 601			129 601
Työpaikkakassojen maksamat suoritukset	97 477			97 477
Työterveyshuolto	172 808			172 808
Työterveyshuolto	154 212			154 212
Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö	18 596			18 596
Kuntoutus	286 528			286 528
Vajaakuntoisten ammatillinen kuntoutus	33 616			33 616
Vaikeavammaisten lääkinällinen kuntoutus	95 621			95 621
Muu ammatillinen ja lääkinällinen kuntoutus	102 348			102 348
Kuntoutusraha	54 952			54 952
Kuntoutuksen takautumissuoritukset	- 9			- 9
Työttömyysturvaetuudet	1 176 501			1 176 501
Peruspäivärahat	111 956			111 956
Työmarkkinatuki	1 020 815			1 020 815
Koulutusetuudet	39 952			39 952
Vuorottelukorvaus	364			364
Työttömien opiskelun tuki	3 414			3 414
Lapsiperheiden etuudet	1 733 513			1 733 513
Lastenhoidon tuki	363 814			363 814
Lapsilisät	1 358 554			1 358 554
Äitiysavustus	10 122			10 122
Adoptiotuki	1 024			1 024
Opintoetuudet	726 761			726 761
Asumistuki	430 069			430 069
Muut etuudet	2 769	38 497		18 111
Terveydentilan ja työkyvyn lisäselvitykset		1 505		1 505
Lomakustannuskorvaukset työnantajille		26 423		26 423
Suoritukset Melalle	2 399	6 433		8 832
EU-korvaukset		4 136		4 136
Maatalousyrittäjien työolosuhdeselvitykset		747		747
Maatalousyrittäjien tth:n keskusyksikkö		305		305
Rintamaveteraanien matkakorvaukset		852		852
Sotilasavustus		13 143		13 143
Muut etuudet	370	3 064		3 434
Etuuskuulut yhteensä	2 877 778	2 967 154		4 084 956
9 929 889				

6. Toimintakulut

KEL 58 §:n ja SVL 59 §:n mukaan hallintokustannusten kokonaismäärä jaetaan eläkevakuut-
ksen ja sairausvakuutuksen kesken jakosuhteessa 40/60.

7. Henkilöstökulut, 1 000 euroa

	2003	2002	muutos
Palkat ja palkkiot	152 302	146 317	+ 5 985
Lomapalkkavelan lisäys	1 146	1 378	- 232
Yhteensä	153 448	147 695	+ 5 753
Kannatusmaksut	40 515	18 930	+ 21 585
Muut henkilösivukulut	28 032	27 616	+ 415
Henkilöstökulut yhteensä	221 995	194 242	+ 27 753
Palkkoihin liittyvien luontoisetujen verotusarvo	4 881	4 738	+ 143

Hallitukselle ja johtajille on maksettu palkkoja ja palkkiota 0,6 milj. euroa.

Henkilöstön määrä

	2003	2002
Kokopäiväisen henkilöstön keskimääräinen luku vuoden 2003 aikana hallintotasoinnain keskushallinto		
varsinainen keskushallinto	546	
atk-keskus	385	
opintotutkikeskus	84	
työkyvyttömyyseläkkeiden ratkaisutoiminta	56	
työterveyshuollon ratkaisutoiminta	31	
Kelan kuntoutuksyhtiö	126	
tutkimusosasto	100	1 328
aluehallinto		216
paikallishallinto		3 653
yhteensä		5 197

8. Muut toimintakulut, 1 000 euroa

	2003	2002
Muut toimintakulut	62 256	72 967
Koneiden ja kaluston käyttökulut	34 914	35 403
Hallintokulut	26 447	25 661
Toimitilakulut	13 820	16 864
Sekalaiskulut	2 212	2 322
Käyttöömaisuuden poistot	527	6 850
Kuntoutuksen palveluyksikön tuotot	- 7 968	- 7 162
Muut tuotot	- 7 696	- 6 970

9. Ostopalvelut, 1 000 euroa

	2003	2002
Ostopalvelut	46 189	46 682
Verotuskustannukset	28 393	28 955
Apteekkipalkkiot	12 253	12 479
Työpaikkakassojen toimintakulukorvaukset	3 116	3 131
Muut ostopalvelut	2 427	2 118

10. Valtion osuus kokonaismenoista**Kansaneläkerahaston takuusuorituslaskelma, 1 000 euroa**

4 % vuoden 2002 menoista	121 181	
+ Ennakkomaksujen lisäys	+ 89 388	
+ Tulot yhteensä	+ 3 159 808	
- Menot yhteensä	- 3 098 386	
- Pääomien lisäys	- 0	
- Vähimmäisrahoitusomaisuuden ylitte	- 148 056	
Nettorahoitusomaisuus ennen takuusuoritusta 31.12.	123 935	
Nettorahoitusomaisuuden vähimmäismäärä (4 % menoista)	123 935	

Valtion takuusuoritus**Siirto sairausvakuutusrahastoon 148 085**

Rahamäärät ovat kassavirtalaskelman mukaisia.

Sairausvakuutusrahaston takuusuorituslaskelma, 1 000 euroa

8 % vuoden 2002 menoista	234 700	
+ Ennakkomaksujen lisäys	+ 2 663	
+ Tulot yhteensä	+ 2 356 503	
- Menot yhteensä	- 3 165 506	
- Pääomien lisäys	0	
- Varausten lisäys	+ 348	
+ Kansaneläkerahaston vähimmäisrahoitusomaisuuden ylitte	+ 148 056	

Nettorahoitusomaisuus ennen takuusuoritusta 31.12.

- 423 236

Nettorahoitusomaisuuden vähimmäismäärä (8 % menoista)

253 241

Valtion takuusuoritus 676 726

Rahamäärät ovat kassavirtalaskelman mukaisia.

11. Sairausvakuutuksen varaukset, 1 000 euroa

Kansaneläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta annetun lain 4 §:n mukaiset menot

		Varaus	
		31.12.2003	
Yksilökohtainen kuntoutus			
Varaus 1.1.2003	5 139		
Varauksen lisäys tilivuonna	98 100		
Varauksen käyttö tilivuonna	- 97 807	5 432	
Kuntoutuslaitosten perusparannukset ja käyttövastukset			
Varaus 1.1.2003	4 041		
Varauksen lisäys tilivuonna	1 700		
Varauksen käyttö tilivuonna	- 2 404	3 337	
Tutkimus- ja kehittämistoiminta			
Varaus 1.1.2003	3 895		
Varauksen lisäys tilivuonna	2 200		
Varauksen käyttö tilivuonna	- 2 137	3 958	
Varaus yhteensä 31.12.2003		12 727	
Varauksen muutos yhteensä (vähennys)		348	

12. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset, 1 000 euroa

Tilivuonna hankittu käyttöomaisuus on aikaisempina vuosina tilinpäätöksessä poistettu kansaneläkeasetuksen 19 §:ään perustuen kertapoistona. Poistot ovat sisällyneet kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston muihin toimintakuluihin. Vuoden 2003 tilinpäätöksestä lukien käyttöomaisuudesta tehdään suunnitelman mukaiset poistot. Vuoden 1998 tilinpäätöksestä lukien ei kulumattomasta käyttöomaisuudesta ole tehty enää poistoja.

Kiinteistöt

Hankintameno 1.1.2003	53 972	
Kertyneet poistot tilikauden alussa	- 51 028	
Arvonkorotukset tilikauden alussa	74 662	
Arvonlennukset	- 356	
Tasearvo 1.1.2003	77 250	
Siirrot eläkevastuurahastoon	- 12 009	
Siirtojen kertyneet poistot	+ 11 874	
Siirtojen arvonkorotukset	- 10 932	
Tasearvo 31.12.2003	66 184	

Eläkevastuurahaston muut sijoitukset

Kiinteistöt		
Hankintameno 1.1.2003	18 585	
Lisäys/vähennys	+ 10 200	
Tasearvo 31.12.2003	28 785	

Atk-ohjelmat

Hankintameno 1.1.2003	0	
Lisäykset	+ 5 450	
Tilikauden poistot	- 157	
Tasearvo 31.12.2003	5 293	

Rakennusten perusparannukset

Tasearvo 1.1.2003	0	
Lisäykset	+ 1 759	
Tilikauden poistot	- 40	
Tasearvo 31.12.2003	1 719	
Ennakkomaksut 1.1.2003	0	
Ennakkomaksujen muutos	+ 994	
Ennakkomaksut 31.12.2003	994	

Koneet ja kalusto

Hankintameno 1.1.2003	372	
Kertyneet poistot tilikauden alussa	- 372	

Tasearvo 1.1.2003	0	
Lisäykset	+ 3 529	
Vähennykset	- 353	
Vähennysten kertyneet poistot	+ 353	
Tilikauden poistot	- 330	
Tasearvo 31.12.2003	3 200	

Käyttöomaisuusosakkeet sisältävät toimisto-osakkeet ja puhelinosaakkeet ja -osuudet

Hankintameno 1.1.2003	110 512	
Kertyneet poistot tilikauden alussa	- 103 205	
Arvonkorotukset tilikauden alussa	+ 57 536	
Kertyneet arvonlennukset	- 1 083	
Tasearvo 1.1.2003	63 761	
Lisäykset	+ 110	
Arvonkorotuksen peruutus	- 163	
Arvonlennukset	- 16	
Vähennykset	- 355	
Vähennyksiin kohdistuvat kertyneet poistot	+ 355	
Vähennyksiin kohdistuvat arvonkorotukset	- 209	
Tasearvo 31.12.2003	63 482	

13. Muut sijoitukset, 1000 euroa

Kansaneläke- ja sairausvakuutusrahaston osakkeet		
Hankinta-arvo 1.1.2003	126 856	
Arvonkorotukset tilikauden alussa	+ 101 778	
Kertyneet arvonlennukset	- 20 640	
Tasearvo 1.1.2003	207 994	
Vähennykset	- 4	
Vähennyksiin kohdistuvat arvonkorotukset	- 47	
Arvonkorotusten muutos	+ 12 620	
Arvonlennusten muutos	+ 18 207	
Tasearvo 31.12.2003	238 771	

Eläkevastuurahaston osakkeet

Hankinta-arvo 1.1.2003	277 351	
Arvonkorotukset tilikauden alussa	+ 51 894	
Kertyneet arvonlennukset	- 37 919	
Tasearvo 1.1.2003	291 326	
Lisäykset	+ 29 994	
Vähennykset	- 6 451	
Vähennyksiin kohdistuvat arvonkorotukset	- 7 192	
Arvonkorotusten muutos	+ 24 236	
Arvonlennusten muutos	+ 7 117	
Tasearvo 31.12.2003	339 029	

Eläkevastuurahaston lainat, jotka kaikki ovat joukkovelkakirjalainoja.

Tasearvo 1.1.2003	25 046	
Arvonmuutos	- 221	
Tasearvo 31.12.2003	24 825	

14. Osakkeet

Alla on lueteltu ne yhtiöt, joissa Kelalla on markkina-arvoltaan yli kahden miljoonan euron omistus 31.12.2003.

		Osakemäärät kpl		
Yhtiö		Keva	Elva	Yht.
Fortum Oyj		12 203 696		12 203 696
Huhtamäki van Leer Oyj		400 000		400 000
Metso Oyj		396 316		396 316
Nokia Oyj Abp		4 288 896		4 288 896
Nordea Ab (fdr)		3 414 797		3 414 797
Orion-yhtymä Oyj		829 784		829 784
Outokumpu Oyj	10 530 434	10 500 814		21 031 248
Stora-Enso Oyj A	18 468 770	5 356 316		23 825 086
Stora-Enso Oyj R	2 220 213	1 518 752		3 738 965
Teliaasonera Ab		1 038 882		1 038 882
UPM-Kymmene Oyj		1 603 690		1 603 690
Wärtsilä Oyj A		164 951		164 951
Wärtsilä Oyj B		376 703		376 703

Osakkeet ja osuudet

Kelalla on omistusosuus sadassa asunto- tai kiinteistöosakeyhtiössä, joita käytetään toimintoihin. Allaolevissa yhtiöissä omistusosuus on 50 % tai enemmän.

Yhtiö	omistus-	oma pääoma	voitto/tappio
Kotipaikka	osuus %	euroa	31.12.2002 euroa
Kiint. Oy Härmän Lehtikela			
Alahärmä	64	366 471	14
Kiint. Oy Heinolan Virtakatu 9			
Heinola	100	1 829 186	- 2 749
Kiint. Oy Sectagoona			
Helsinki	100	4 278 638	- 2 968
Kiint. Oy Karpintie 8			
Huittinen	59	810 204	19
Kiint. Oy Iisalmen Päiviönk. 14			
Iisalmi	100	1 203 003	- 4 574
Kiint. Oy Kajaanin Keskuspuisto			
Kajaani	58	1 452 973	- 5 614
Kiint. Oy Kannuksen Torinkulma			
Kannus	53	719 962	- 1 104
Kiint. Oy Valtakatu 19			
Kouvola	100	1 260 098	53

Yhtiö Kotipaikka	omistus- osuus %	oma pääoma euroa	voitto/tappio 31.12.2002 euroa
Kiint. Oy Ristontori Lappeenranta	54	990 060	12 231
Kiint. Oy Lohjan Kauppatori Lohja	60	2 072 241	2 043
Kiint. Oy Muonion Erkin Kulma Muonio	78	393 824	- 75
Kiint. Oy Pieksämäen Torihovi Pieksämäki	66	1 227 864	- 4 115
Kiint. Oy Pielaveden Puustellint. 10 Pielavesi	100	390 325	- 68
Kiint. Oy Vasarantori Raisio	51	903 050	- 21 839
Kiint. Oy Nortamonkatu 24 Rauma	67	2 818 400	0
Kiint. Oy Ruokolahden Torinkulma Ruokolahti	57	442 695	- 259
Kiint. Oy Hämeentie 18 Salo	100	171 479	3 009
Kiint. Oy Suomenjoen Kelankulma Suonenjoki	100	550 890	- 1 813
Sini-Kulma Oy Tampere	50	5 245 698	- 7 865
Kiint. Oy Laivurinkela Tornio	53	297 543	- 1 067
Kiint. Oy Uudenkaupungin Itä-tulli Uusikaupunki	64	1 715 139	- 803
Kiint. Oy Ravatti Fastighets Ab Vaasa	100	1 187 728	- 416
Kiint. Oy Varkauden Kelankulma Varkaus	65	497 113	109

15. Rahastojen väliset tilityssaamiset ja tilitysvelat

Tilityssaamiset ja tilitysvelat ovat toiminnallisista syistä johtuvia ja ne maksetaan kuukausittain. Yhdistetyssä taseessa on kansaneläkerahaston, sairausvakuutusrahaston ja muun sosiaaliturvan väliset keskinäiset saamiset ja velat eliminoitu. Yhdistetyssä taseessa olevat rahastojen väliset saamiset ja velat johtuvat sairausvakuutusrahaston kuntoutuksen palveluyksikön myyntisaamisista toimistoilta ja kansaneläkerahaston ja sairausvakuutusrahaston velasta eläkevastuurahastolle.

16. Siirtoamiset ja muut saamiset

Siirtoamaisina on korkoja 0,5 milj. euroa ja sairausvakuutusrahastossa on muina saamisina saamiset EU-korvauksista 3,2 milj. euroa.

17. Ennakkomaksut

Ennakkomaksuissa on toimitusuhde-eläkkeitä 2,8 milj. euroa, työpaikkakassojen ennakoita 1,3 milj. euroa, etuusmaksuja 94,8 milj. euroa, apteekkiennakoita 54,4 milj. euroa sekä muun sosiaaliturvan etuusennakoita 39,5 milj. euroa.

18. Siirtovelat ja muut lyhytaikaiset velat

Siirtovelkoihin sisältyy lomapaikka- ja lomarahavelkaa sosiaaliturvamaksuineen 31,8 milj. euroa sekä Kelan kuntoutuksesta annetun lain 4 §:n mukaisia menoja 9,1 milj. euroa. Muut velat sisältävät velkaa ennakonpidätyksistä 57,1 milj. euroa, velkaa valtiolle muun sosiaaliturvan etuiksista 37,1 milj. euroa sekä sairausvakuutusrahaston velkaa valtiolle 7,1 milj. euroa.

19. Oma pääoma, 1 000 euroa

	Keva	Sava	Elva	yhteensä
Oma pääoma	416 982	238 136	596 416	1 251 534
Rahasto	242 601	177 272	527 479	947 351
Rahasto vuoden alussa	218 294	154 773	499 790	872 857
Rahaston lisäys	+ 24 307	+ 22 498	+ 27 689	+ 74 494
Arvonkorotusrahasto	174 381	60 864	68 937	304 182
Käyttöomaisuus	60 030	60 864	0	120 894
Sijoitukset	114 351	0	68 937	183 288
Rahasto vuoden alussa	166 329	67 647	51 894	285 870
Käyttöomaisuus	64 551	67 647	0	132 198
Sijoitukset	101 778	0	51 894	153 672
Rahaston muutos	+ 8 052	- 6 782	+ 17 043	+ 18 313
Käyttöomaisuus	- 4 522	- 6 782	0	- 11 304
Sijoitukset	+ 12 574	0	+ 17 043	+ 29 617

20. Eläkevastuurahasto, 1 000 euroa

Vuoden 1998 tilinpäätöksessä korotettiin lainmuutoksen perusteella eläkevastuurahaston tavoitetasoa aikaisemmasta 19 prosentin tasosta 41 prosenttiin. Tavoitetaso tulee saavuttaa viimeistään vuonna 2010.

Sijoitusomaisuuden arvonalennukset ja niiden oikaisu on kirjattu tuloslaskelmaan ja arvonkorotukset ja niiden peruutukset taseeseen. Eläkevastuurahaston vajeus on 179,7 milj. euroa. Arvonkorotukset huomioon ottaen kannatusmaksulla katetun vastuun osuus täydestä vastuusta oli vuoden lopussa 32,1 %.

	2003	2002	muutos
Henkilöstön eläkevastuu	1 239 164	1 175 998	+ 63 166
Kannatusmaksulla katettava tavoitetaso (41 %) + työntekijäin eläkemaksulla katettu osuus eläkevastuusta = Eläkevastuurahasto	527 479	499 790	+ 27 689
Katettu kannatusmaksulla ja tuotoilla	328 371	282 662	+ 45 709
Katettu työntekijäin eläkemaksulla	19 421	17 630	+ 1 791
Katettu yhteensä	347 792	300 292	+ 47 500

Eläkevastuurahaston vajeus	179 687	199 498	- 19 811
Eläkevastuurahaston arvonkorotukset	68 937	51 894	+ 17 043

Rahaston ulkopuolella oleva osa kokonaiseläkevastuusta 711 685 676 208 + 35 477

Eläkevastuusta pääjohtajan ja johtajien eläkevastuu on 1,4 milj. euroa.

21. Leasingvastuut, 1 000 euroa

	2003	2002	muutos
Atk-laitteiden leasingvastuu	23 146	25 067	- 1 921
Seuraavana tilivuonna maksettavat	10 522	13 697	- 3 175
Myöhemmin maksettavat	12 624	11 370	+ 1 254

22. Muut vastuut

Laissa valtion vuonna 1999 kansaneläkelaitokselle suorittaman takuusuorituksen vähentämisestä säädetään, että vuonna 1999 valtio suorittaa takuusuoritusta 84,1 milj. euroa vähemmän kuin säädösten perusteella normaalisti tulisi maksettavaksi. Kansaneläkelaitos vastaa kyseisen 84,1 milj. euron rahoittamisesta omilla varoillaan vuoden 2005 loppuun mennessä. Vuoden 2003 loppuun mennessä Kela on rahoittanut kyseisestä määrästä 23,7 miljoonaa euroa. Rahoitusvelvollisuudesta on jäljellä vielä 60,4 miljoonaa euroa.

23. Takaisinperinnässä olevien etuuksien määrä, 1 000 euroa

	2003	2002	muutos
Etuus			
Työttömyysturvaetuudet	29 860	28 014	+ 1 846
Yleinen asumistuki	26 304	24 189	+ 2 115
Opintotuki	14 967	15 907	- 940
Eläke-etuudet	7 547	7 567	- 20
Muut etuudet	10 221	8 203	+ 2 017
Yhteensä	88 898	83 880	+ 5 018

24. Opintotuen tulovalvonnan perusteella syntyneet perinnät, 1 000 euroa

	2003	2002	muutos
Opintotuen vuosivalvonta	21 266	18 201	+ 3 065

Opintotukilain (17 §) mukaan opiskelija huolehtii itse, ettei vuosituloraja ylity. Perittävään määrään sisältyy 15 % korotus (27 §). Kela ei voi vaikuttaa takaisinperittävän määrän syntyyn.

25. Opintolainojen valtiontakaukset ja takaussaatavat, 1 000 euroa

Alla on valtion opintotukilain nojalla takaama pankeissa oleva opintolainakanta sekä takaaajana maksetuista lainoista syntynyt takaussaatavakanta, jotka sisältyvät valtion hallinnolliseen kirjanpitoon. Kela huolehtii opintotukilain nojalla takausvastuiden maksamisesta, takaussaatavien perinnästä ja tuottojen tilittämisestä opetusministeriölle. Kela ei voi vaikuttaa takaaajana maksettaviin määriin.

	2003	2002	muutos
Maksetut takausvastuut	1 338 244	1 377 687	- 39 443
Valtion takaussaatavat	179 650	177 064	+ 2 586

26. Vakuutusmaksujäämät, 1 000 euroa

	2003	2002	muutos
Verovirastojen jäämäperinnässä olevat vakuutusmaksusaatavat	132 044	134 137	- 2 093

Helsingissä maaliskuun 24. päivänä 2004

Rauno Saari

Lasse Laatonen Pertti Parmanne Kaarina Knuuti

Anne Neimala Eeva Kuuskoski Tuulikki Petäjäniemi

Anna-Maja Henriksson Jorma Huhtanen Matti Puhakka

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Olemme tarkastaneet Kansaneläkelaitoksen kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 2003 hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Hallituksen laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä Kansaneläkelaitoksen ja eläkevastuurahaston tuloslaskelman ja taseen sekä tilinpäätöksen liitetiedot.

Tilivuoden valvontatilintarkastuksesta on huolehtinut allekirjoittanut Yrjö Tuokko, KHT.

Tilinpäätös osoittaa ylijäämää 46 805 249,75 euroa sen jälkeen, kun sairausvakuutusrahaston ja kansaneläkerahaston lakisääteisen vähimmäismäärän katteeksi on saatu valtion takuusuoritus 676 725 560,51 euroa. Muun sosiaaliturvan ja eläkevastuurahaston tuotot kattavat tilivuodelle kohdistetut kulut. Rahastojen ja muun sosiaaliturvan tuloslaskelmat ja taseet sekä tilinpäätösperusteet, omaisuuden arvostusperiaatteet ja eläkevastuun kattamista koskevat tiedot on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Takaisinperinnässä olevien etuuskien ja opintolainojen valtion takaussaatavien määrät ovat edelleen kasvaneet. Takaisinperinnässä olevat etuudet olivat tilivuoden päättyessä 110,2 miljoonaa euroa ja opintolainojen valtion takaussaatavat 179,7 miljoonaa euroa. Pidämme välttämättömänä, että toimenpiteitä takaisinperittävien kasvun ja määrän pienentämiseksi jatketaan mukaan lukien lainsäädännön muutokset.

Tarkastuksen perusteella esitämme lausuntonamme seuraavaa:

- Hallitus on toiminnassaan noudattanut voimassa olevia säännöksiä ja määräyksiä.
- Valvontatilintarkastuksessa on todettu tilivuoden kirjanpito hyvän kirjanpito-tavan mukaiseksi ja rahavarojen hoito huolelliseksi.
- Kansaneläkelaitoksen tilinpäätös on laadittu Kansaneläkelaitoksesta annetun lain ja soveltuvien osin kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti, kun otetaan huomioon, että tilinpäätös on laadittu valtuutettujen päätöksen mukaisesti liitetiedoissa selostetuin tavoin pääosin maksuperusteisesti.
- Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta, kun otetaan huomioon, että irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenot on poistettu kertapoistoina ja että maksuperusteisuudesta ja tilinpäätösperiaatteista johtuen tilinpäätökseen ei sisälly täysimääräisesti saamia ja velkoja eikä vastuita.
- Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille tarkastamaltamme tilivuodelta.

Helsingissä 13. huhtikuuta 2004

Markku Koskela
KHT

Hannu Aho

Seppo Berg

Sirpa Pietikäinen

Virpa Puisto

Mauri Salo

Irja Tulonen

Yrjö Tuokko
KHT

TOIMIELIMET 2003

Hallitus

Saari, Rauno, maaherra, hallituksen puheenjohtaja

Laatunen, Lasse, johtaja, varapuheenjohtaja
Henriksson, Anna-Maja, ministerin erityisavustaja

Huhtanen, Jorma, pääjohtaja

Knuuti, Kaarina, johtaja

Kuuskoski, Eeva, pääsihteeri

Neimala, Anne, apulaisosastopäällikkö

Parmanne, Pertti, johtaja

Petäjaniemi, Tuulikki, varatuomari

Puhakka, Matti, johtaja

Järvinen, Brita, Kelan Toimihenkilöt ry:n puheenjohtaja, henkilöstön edustaja, puhe- ja läsnäolo-oikeus

Johtajat

Huhtanen, Jorma, pääjohtaja

Puhakka, Matti, johtaja, pääjohtajan sijainen

Morri, Pekka, johtaja

Pesola, Helena, johtaja

Olander, Henry, johtaja, 1.1.–30.9.

Apukka, Asko, johtaja

Forss, Mikael, ma. johtaja, 1.11. lukien

Valtuutetut 1.1.–2.4.

Ihamäki, Timo, kansanedustaja, valtuutettujen puheenjohtaja

Varajäsenet:

Kanerva, Seppo, kansanedustaja

Vahasalo, Raija, kansanedustaja

Peltomo, Pirkko, kansanedustaja,

valtuutettujen varapuheenjohtaja

Koskinen Marjaana, kansanedustaja

Karhu, Saara, kansanedustaja

Rajamäki, Kari, kansanedustaja

Mähönen, Raimo, kansanedustaja

Haatainen, Tuula, kansanedustaja

Koski, Valto, kansanedustaja

Seppälä, Arto, kansanedustaja

Huotari, Anne, kansanedustaja

Immonen, Mikko, kansanedustaja

Kuoppa, Mikko, kansanedustaja

Rehula, Juha, kansanedustaja

Vihriälä, Jukka, kansanedustaja

Vilkuna, Pekka, kansanedustaja

Takkula, Hannu, kansanedustaja

Nousiainen, Pekka, kansanedustaja

Kempainen, Marja-Leena, kansanedustaja

Keränen, Niilo, kansanedustaja

Oinonen, Lauri, kansanedustaja

Puhakka, Osmo, kansanedustaja

Ylä-Mononen, Jaana, kansanedustaja

Kerola, Inkeri, kansanedustaja

Komi, Katri, kansanedustaja

Markkula-Kivisilta, Hanna, kansanedustaja

Salo, Petri, kansanedustaja

Sarkomaa, Sari, kansanedustaja

Nurmi, Tuija, kansanedustaja

Oksala, Ilkka, pääsihteeri

Kurvinen, Esko, kansanedustaja

Löv, Pehr, kansanedustaja

Katainen, Jyrki, kansanedustaja

Könkkölä, Kalle, pääsihteeri

Valtuutetut 2.4. lukien

Perho, Maija, kansanedustaja, puheenjohtaja
Varajäsenet:

Asko-Seljavaara, Sirpa, kansanedustaja

Peltomo, Pirkko, kansanedustaja, varapuheenjohtaja

Koskinen, Marjaana, kansanedustaja, 2.4.-28.4.

Lahtela, Esa, kansanedustaja, 28.5. lukien

Koski, Valto, kansanedustaja

Seppälä, Arto, kansanedustaja

Rajamäki, Kari, kansanedustaja, 2.4.-16.4.

Koskinen, Marjaana, kansanedustaja, 29.4. lukien

Kähkönen, Lauri, kansanedustaja

Huotari, Anne, kansanedustaja

Immonen, Mikko, kansanedustaja

Rehula, Juha, kansanedustaja

Vihriälä, Jukka, kansanedustaja

Särkiniemi, Seppo, kansanedustaja

Tölli, Tapani, kansanedustaja

Keränen, Niilo, johtava lääkäri

Paloniemi, Aila, kansanedustaja

Ylä-Mononen, Jaana, kansanedustaja

Löv, Pehr, kansanedustaja

Nurmi, Tuija, kansanedustaja

Holmlund, Anne, kansanedustaja

Sarkomaa, Sari, kansanedustaja

Salo, Petri, kansanedustaja

Ojansuu, Kirsi, kansanedustaja

Meriläinen, Rosa, kansanedustaja

Tilintarkastajat

Koskela, Markku, professori, KHT,

tilintarkastajien puheenjohtaja

Varajäsen: Majala, Reino, professori, KHT

Berg, Seppo, hallinto- ja talouspäällikkö,

tilintarkastajien varapuheenjohtaja

Kautonen, Esa, toimitsija

Puisto, Virpa, kansanedustaja

Polvi, Iivo, kansanedustaja

Salo, Mauri, kansanedustaja

Auvinen, Markku, sairaanhoitopiirin

apulaisjohtaja

Aho, Hannu, kansanedustaja

Rasinmäki, Jorma, kaupunginjohtaja, HTT

Tulonen, Irja, kansanedustaja

Lehtimäki, Jouni, kansanedustaja

Pietikäinen, Sirpa, kansanedustaja

Långström, Stefan, kommundirektör

Tuokko, Yrjö, kauppatieteiden maisteri, KHT

Guttorm, Olavi, KHT

JOHTAVAT TOIMIHENKILÖT

Osastopäälliköt

Rantamäki, Juhani, (hallinto-osasto)

Meriläinen, Erkki, (talousosasto)

Helin, Tero, (henkilöstöosasto)

Kivimäki, Elise, (terveys- ja toimeentuloturvaosasto)

Ahokas, Eeva, (eläke- ja toimeentuloturvaosasto)

Hytönen, Veikko, (tietohallinto-osasto)

Luotola, Jouni, (palveluosasto)

Haapa-aho, Jussi, (aktuaari- ja tilasto-osasto)

Forss, Mikael, (tutkimusosasto)

Muut johtavat toimihenkilöt

Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri

Alho, Markku, sisäisen tarkastuksen

päällikkö, 1.1.-30.4.

Annola, Matti, ma. sisäisen tarkastuksen

päällikkö, 1.5.-30.9.

Lindroos, Kari, sisäisen tarkastuksen

päällikkö, 1.10. lukien

Naumanen, Seppo, opintotukikeskuksen

johtaja

Waal, Jouko, kuntoutuspäällikkö

Hlavatý, Jari, toimitusjohtaja, Kelan

kuntoutusyhtiö Petrea

Suominen, Markku, atk-päällikkö

Aluejohtajat

Lämsä, Tuomo (Pohjois-Suomen aluekeskus)

Heinonen, Ritva (Länsi-Suomen aluekeskus)

Jyräsalo, Olavi ma. (Itä-Suomen aluekeskus), 1.1.–31.7.

Hänninen, Sari (Itä-Suomen aluekeskus),

1.8. lukien

Kuusiahho, Heikki (Lounais-Suomen

aluekeskus)

Ruoppila, Ilkka (Etelä-Suomen aluekeskus)

NEUVOTTELUKUNNAT

Kelan neuvottelukunta

Huhtanen, Jorma, pääjohtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja

Kairisalo, Anja, hallitusneuvos, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja

Jäppinen, Arvo, ylijohtaja

Hirvonen, Hannu, hallitusneuvos

Skog, Harri, ylijohtaja

Kurki, Leila, vt. johtaja

Lemmetty, Markku, neuvottelupäällikkö

Koponen, Markku, johtaja

Niemelä, Jorma, toiminnanjohtaja

Penttilä, Aino, puheenjohtaja

Vähäkangas, Juhani, puheenjohtaja

Könkkölä, Kalle, toiminnanjohtaja

Taskula, Tuula, sosiaali- ja terveystoimen

päällikkö

Lähteenmäki, Risto, pääsihteeri

Kiuru, Tiina, työsuojelun päävaltuutettu

Varajäsenet:

Älgars, Helena, VT
 Mustakallio, Petri, edunvalvontasihteer, 1.1.–21.5.
 Veijonen, Miia, projektisihteer, 21.5. lukien
 Taskinen, Sirpa, tulosaluejohtaja
 Tuominen, Risto, lainopillinen asiamies

Sairausvakuutusasiain neuvottelukunta

Morri, Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Varajäsen: Olander, Henry, johtaja, 1.1.–31.10.
 Varajäsen: Forss, Mikael, ma. johtaja, 15.11. lukien
 Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
 Apukka, Asko, johtaja
 Blanco Sequeiros, Marjatta, apulaisosastopäällikkö, 1.1.–31.10.
 Hermanson, Terhi, ylilääkäri, 15.11. lukien
 Järvinen, Pekka, hallitusneuvos
 Pukkila, Tarmo, ylijohtaja
 Toiviainen, Matti, apulaisosastopäällikkö, 1.1.–31.10.
 Kairisalo, Anja, hallitusneuvos, 15.11. lukien
 Pylkkänen, Kari, lääketieteen lisensiaatti, 1.1.–31.10.
 Pärnänen, Heikki, lääketieteen lisensiaatti, 15.11. lukien
 Pöyry, Matti, toiminnanjohtaja
 Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri
 Rantahalvari, Vesa, sosiaalipoliittinen sihteer
 Näätsaari, Sinikka, sosiaalipoliittinen sihteer
 Janérus, Mirja, sosiaalipoliittinen sihteer
 Työläjärv, Riitta, asiamies, lääketieteen lisensiaatti
 Kojo, Markku, lakimies, 1.1.–31.10.
 Meklin, Jaana, lakimies, 15.11. lukien
 Sarkomaa, Sari, kansanedustaja, 1.1.–31.10.
 Koski, Valto, kansanedustaja, 15.11. lukien
 Koski, Valto, kansanedustaja, 1.1.–31.10.
 Rehula, Juha, kansanedustaja, 15.11. lukien

Sosiaalilääketieteellinen neuvottelukunta

Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Huttunen, Jussi, professori, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
 Holi, Tarja, apulaisjohtaja
 Horsmanheimo, Maija, professori
 Huupponen, Risto, dosentti
 Isohanni, Matti, professori
 Kivelä, Sirkka-Liisa, professori
 Koivikko, Matti, dosentti
 Kujala, Santero, apulaistoiminnanjohtaja
 Varalla: Pylkkänen, Kari, johtajapsykiatri
 Leirisalo-Repo, Marjatta, professori

Tilvis, Reijo, professori
 Myllynen, Pertti, dosentti
 Neuvonen, Pertti, professori
 Pentikäinen, Pertti, professori
 Pöyry, Matti, toiminnanjohtaja, HLT
 Taskinen, Helena, professori
 Asiantuntijat:
 Alanen, Pentti, professori, 26.2. lukien
 Elonen, Erkki, dosentti
 Helminen, Sari, asiantuntijahammaslääkäri, 26.2. lukien
 Keränen, Tapani, dosentti
 Knuutila, Matti, professori, 26.2. lukien
 Koivisto, Pekka, asiantuntijalääkäri
 Laatikainen, Leila, professori
 Laitinen, Lauri, professori
 Leinonen, Esa, professori
 Lönnqvist, Jouko, professori
 Pirinen, Sinikka, professori, 26.2. lukien
 Rajaniemi, Sinikka, yliproviisori
 Tiainen, Leena, asiantuntijahammaslääkäri
 Ylikorkala, Reino Olavi, professori

Eläkeasiain neuvottelukunta

Pesola, Helena, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Olander, Henry, johtaja, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja, jäsen, 1.1.–17.12.
 Apukka, Asko, johtaja, 18.12. lukien
 Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri
 Varajäsen: Pirttimäki, Raili, asiantuntijalääkäri
 Ahokas, Eeva, osastopäällikkö
 Ikonen, Marja, etuuspäällikkö
 Haikarainen, Tuulikki, hallitusneuvos
 Rossi, Juha, vanhempi hallitussihteer
 Liuksia, Veikko, hallitusneuvos
 Tuhkanen, Pertti, budjettineuvos
 Lindell, Christina, osastopäällikkö
 Ilmakunnas, Seija, osastopäällikkö
 Åström, Johan, asiamies
 Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri
 Rantahalvari, Vesa, sosiaalipoliittinen asiamies
 Suutarinen, Juhapekka, asiamies, kauppatieteiden maisteri
 Kallinen, Kaija, sosiaalipoliittinen sihteer
 Näätsaari, Sinikka, sosiaalipoliittinen sihteer
 Kostiaainen, Leila, yksikönjohtaja
 Pahlman, Irma, lakimies
 Ojala, Ilkka, jaostopäällikkö, 1.1.–17.9.
 Lumiaho, Maire, LKT, 17.9. lukien
 Tiainen, Simo, tutkimuspäällikkö
 Tenhiälä, Hannu, puheenjohtaja
 Korhonen, Erkki, puheenjohtaja
 Ikonen, Teuvo, toiminnanjohtaja
 Stenroos, Elsa, puheenjohtaja

Työterveyshuoltoneuvottelukunta

Morri, Pekka, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja

Kivimäki, Elise, osastopäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja
 Husman, Kaj, professori
 Huuskonen, Matti, professori
 Lamberg, Matti, lääkintöneuvos
 Hiltunen, Marja-Leena, ylitarkastaja
 Savolainen, Heikki, ylilääkäri
 Aalto, Asko, lääkintöneuvos
 Nykänen, Mikko, lääkäri, 1.1.–19.1.
 Arola, Heikki, työterveyslääkäri, 20.1. lukien
 Mäkinen, Olli. A., johtava työpaikkalääkäri, 1.1.–19.1.
 Nykänen, Mikko, lääkäri, 20.1. lukien
 Peltokoski, Jaana, vastaava työterveyshoitaja
 Tuhkanen, Taina, johtava työterveyshoitaja
 Perimäki, Raili, työympäristösihteer
 Sairanen, Helinä, työterveyshoitaja
 Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri
 Toivonen, Rauno, asiamies
 Lumiaho, Maire, LKT
 Mattila, Ilpo, jaostopäällikkö
 Ilmonen, Kari, sosiaali- ja terveystoimen asiamies, 1.1.–18.9.
 Työläjärv, Riitta, sosiaali- ja terveystoimen poliittinen asiamies, 18.9. lukien
 Kivipelto, Saga, työterveyshoitaja
 Mähönen, Antti, asiamies, VT
 Wärn, Riitta, asiamies, VT

Kuntoutusasiain neuvottelukunta

Puhakka, Matti, johtaja, neuvottelukunnan puheenjohtaja
 Waal, Jouko, kuntoutuspäällikkö, neuvottelukunnan varapuheenjohtaja ja jäsen
 Huunan-Seppälä, Antti, ylilääkäri
 Varajäsen: Forss, Mikael, ma johtaja
 Kivimäki, Elise, osastopäällikkö
 Laine, Arto, työterveyshuoltopäällikkö
 Haikarainen, Tuulikki, hallitusneuvos
 Kairisalo, Anja, hallitusneuvos
 Lehmijoki, Pentti, ylitarkastaja
 Lyra, Anja, ylitarkastaja, 1.1.–20.1.
 Koivumäki, Kai, ylitarkastaja, 20.1. lukien
 Kaukinen, Kari, asiantuntijalääkäri
 Toivonen, Rauno, asiamies
 Rantahalvari, Vesa, sosiaalipoliittinen asiamies
 Wärn, Riitta, työvoimapolitiittinen asiamies
 Janérus, Mirja, sosiaalipoliittinen sihteer
 Perimäki, Raili, työympäristösihteer
 Työläjärv, Riitta, asiantuntijalääkäri
 Ilmonen, Kari, sosiaali- ja terveystoimen asiamies
 Lumiaho, Maire, jaostopäällikkö, LKT
 Mattila, Ilpo, jaostopäällikkö
 Taskula, Tuula, sosiaali- ja terveystoimen päällikkö
 Liukko, Matti, hallintoylilääkäri
 Juvakka Janne, avustusvalmistelija
 Mykrä, Pekka, kehittämisspäällikkö
 Piispanen, Pekka, johtaja

Pelander, Marja-Liisa, lakimies
 Järvikoski, Aila, kuntoutuksen professori
 Suikkanen, Asko, sosiologian professori
 Ruponen, Teuvo, kuntoutusjohtaja
 Huhta, Jaana, vammaisasiamies
 Könkkölä, Kalle, toiminnanjohtaja, 1.1.–4.3.
 Loijas, Sari, pääsihteeri, 4.3. lukien

Työttömyysturva-asiain neuvottelukunta

Morri, Pekka, johtaja, neuvottelukunnan
 puheenjohtaja
 Kivimäki, Elise, osastopäällikkö, neuvottelu-
 kunnan varapuheenjohtaja
 Hakkola, Hannu, hallitusneuvos
 Varajäsen: Kairisalo, Anja, hallitusneuvos
 Hartikka, Raili, hallitusneuvos
 Järvinen, Pasi, vanhempi hallitussihteeri
 Pohja, Heikki, toimitusjohtaja
 Oksanen, Tapio, rahoituspäällikkö
 Talonen, Juhani, toiminnanjohtaja
 Palokangas, Laura, työttömyyskassan
 johtaja
 Rautiainen, Hannu, VT
 Nyssölä, Mikko, VT
 Räsänen, Mikko, asiamies, OKT
 Wärn, Riitta, asiamies, VT
 Airikkala, Risto, VT
 Knuuti, Kaarina, johtaja
 Metsämäki, Janne, lakimies, 1.1.–9.5.
 Räsänen, Kalle, lakimies, 9.5. lukien
 Janérus, Mirja, sosiaalipoliittinen sihteeri
 Kostiainen, Leila, yksikönjohtaja
 Salomaa, Markku, lakimies
 Rautanen, Erja, päälakimies
 Jussila, Nina, ylitarkastaja
 Lundström, Stina, työttömyyskassan johtaja
 Kurki, Juha-Veikko, kassanjohtaja

Tutkimusasiain neuvottelukunta

Puhakka, Matti, johtaja, neuvottelukunnan
 puheenjohtaja
 Forss, Mikael, ma. johtaja, neuvottelukunnan
 varapuheenjohtaja
 Rundgren, Simo, kansanedustaja
 Varajäsen: Räsänen, Päivi, kansanedustaja
 Vartia, Pentti, toimitusjohtaja
 Lassila, Jukka, tutkimusjohtaja
 Karisto, Antti, professori
 Rahkonen, Keijo, dosentti
 Järvinen, Raija, professori
 Berglund, Erkki, yliopettaja
 Kangas, Olli, professori
 Ritakallio, Veli-Matti, professori
 Lilja, Reija, tutkimusjohtaja
 Uusitalo, Roope, tutkimuskoordinaattori
 Lehto, Markku, kansliapäällikkö
 Ikonen, Raimo, osastopäällikkö
 Myhrman, Rolf, apulaisosastopäällikkö
 Parjanne, Marja-Liisa, neuvotteleva
 virkamies
 Hjerppe, Reino, ylijohtaja

Räsänen, Heikki, tutkimusjohtaja
 Kivimäki, Elise, osastopäällikkö
 Waal, Jouko, kuntoutuspäällikkö
 Pesola, Helena, johtaja
 Ahokas, Eeva, osastopäällikkö
 Haapa-aho, Jussi, osastopäällikkö
 Hytti, Helka, johtava tutkija
 Ruoppila, Ilkka, aluejohtaja
 Lämsä, Tuomo, aluejohtaja

KANSANELÄKELAITOKSEN VUOSIKERTOMUS 2003 66. toimintavuosi

	Sivu
KELA - JOKAISTA SUOMALAISTA VARTEN	1
KELA VUONNA 2003	3
TOIMINTATIETOJA KELASTA	3
KELAN MAKSAMAT ETUUDET	3
Eläketurva ja vammaisetuudet	3
Sairausvakuutus	5
Kuntoutus	5
Työttömyysturva	6
Lapsiperheiden etuudet	6
Opintoetuudet	7
Yleinen asumistuki	7
Muut etuudet	7
KELAN MUU TOIMINTA	9
Tutkimus- ja tietopalvelu	9
Kansainvälinen yhteistyö	9
Viestintä	9
Tietojenkäsittely	9
Tilastointi ja laskelmat	9
Asiakaspalvelu ja palveluverkko	10
Henkilöstö	10
Koulutus	11
Kuntoutusyhtiö Petrea	11
TILINPÄÄTÖS	12
Hallituksen toimintakertomus	12
Hallituksen toimintatapa	12
Eläkevakuutuksen rahoitus	14
Sairausvakuutuksen ja kuntoutuksen rahoitus	14
Muun sosiaaliturvan rahoitus	14
Toimintakulut	14
Eläkevastuurahasto	14
Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksuperusteet	15
Näkymät vuodesta 2004 eteenpäin	15
Tuloslaskelma	17
Tase	18
Tuloslaskelmat ja taseet rahastoittain	20
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	24
Tilintarkastuskertomus	27
TOIMIELIMET 2003	28

KELA

Päätoimitalo

Nordenskiöldinkatu 12
PL 450, 00101 Helsinki
Puhelin 020 434 11

Pitäjänmäen toimitalo

Höyläämötie 1 a B
PL 78, 00381 Helsinki
Puhelin 020 434 11

Kelan tietokonekeskus

PL 371, 40101 Jyväskylä
Puhelin 020 434 11

Kelan kuntoutusyhtiö Petrea

Peltolantie 3, 20720 Turku
Puhelin 020 434 6411

Kelan opintotukikeskus

Vapaudenkatu 48–50
PL 228, 40101 Jyväskylä
Puhelin 020 434 6611

KELAN ALUEKESKUKSET

Pohjois-Suomen aluekeskus

Sepänkatu 18
PL 190, 90101 Oulu
Puhelin 020 435 4211

Länsi-Suomen aluekeskus

Kalevankatu 17 A
PL 361, 60101 Seinäjoki
Puhelin 020 435 5221

Itä-Suomen aluekeskus

Suokatu 40 A 2.krs
PL 188, 70101 Kuopio
Puhelin 020 435 7211

Lounais-Suomen aluekeskus

Eerikinkatu 26
PL 365, 20101 Turku
Puhelin 020 435 9611

Etelä-Suomen aluekeskus

Kirkkokatu 8
PL 149, 15141 Lahti
Puhelin 020 435 1511

Täysin selkeitä päiviä Suomessa on muutamia kymmeniä, Pilvisiä toista sataa. Pilviä on monenlaisia. Ne on totuttu luokittelemaan muodon ja esiintymiskorkeuden perusteella ylä-, keski ja alapilviin.

Yläpilvet, 5-13 kilometrin korkeudessa, koostuvat jääkiteistä. Niitä ovat untuvapilvet (cirrus), palleropilvet (cirrocumulus) ja harsopilvet (Cirrostratus).

Keskipilviä, jotka leijuvat 2-7 kilometrin korkeudessa ja muodostuvat pääosin vesipisaroista ja osittain jääkiteistä, ovat hahtuvapilvet (altocumulus) ja verhopilvet (altrstratus).

Alapilvet, 0-2 kilometrin korkeudessa, koostuvat tavallisesti vesipisaroista. Niitä ovat kumpukerrosopilvet (stratocumulus) ja sumupilvet (stratus).

Korkeita pilviä, joiden pystysuora ulottuvuus on suuri, ovat aidot sadepilvet (nimbostratus), kumpupilvet (cumulus) ja kuuro-, tai ukkospilvet (cumulonimbus).

Todellisuudessa nämä pilvien perustyyppit esiintyvät mitä vaihtelevimpina muunnoksina ja välimuotoina.

Kela 2003 VUOSIKERTOMUS

